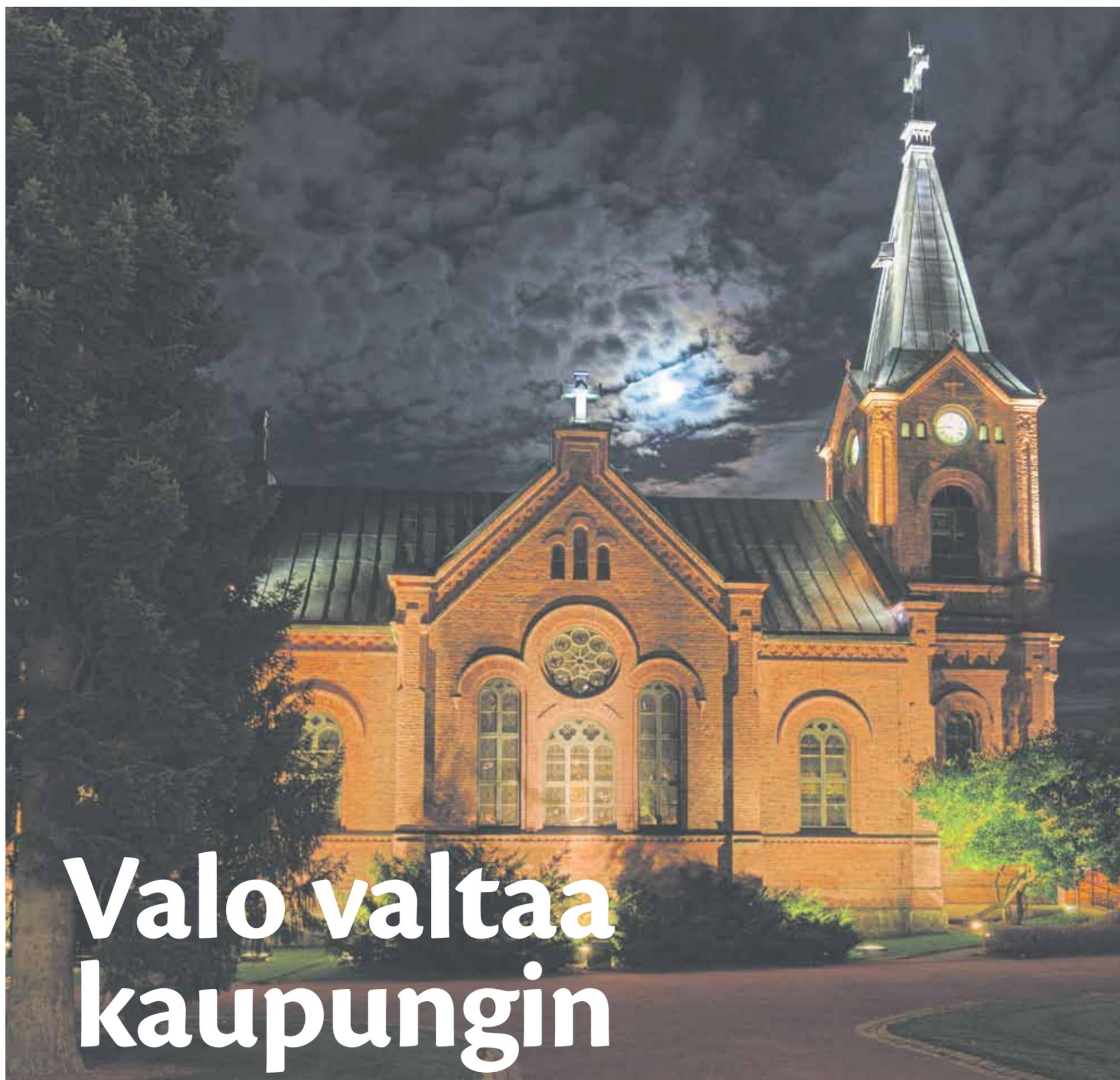

Henki &

elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti 19.9.2013 • numero 14

Valo valtaa kaupungin

Tiedätkö miten ihmisen arvo lasketaan?

► sivu 3

Perheet muuttuvat, arvostus säilyy

► sivu 6–7

Narsismin uhri voi toipua

► sivu 8–9

Pääkirjoitus

Kassan kautta

Jyväskylä oli viikonloppuna täynnä tapahtumia. Sataman seutu tarjosi muun muassa syksyn satoa, seksiä ja sutjakkaa askeltamista tuhatmäärin. Pääkaupunkiseudulta kyläilemässä ollut ystävä ihmettelikin, miten vireä kaupunki Jyväskylä on.

Toden totta. Tämä kaupunki on vilkas ja viihtyisä. Tämä on sopivankokoinen, jotta kaikenlaista kiinnostavaa on tarjolla riittävän usein. Tämä on sopivankokoinen, jotta välimatkoihin ei kulu kohtuutonta aikaa.

Kauniin kuoren ytimessä on kaupungin tyhjä kassa. Rahalla on saatu paljon, mutta paljon rahaa on palanutkin. Erinomaisia ja välttämättömiä hankkeita, mutta myös virhearvioiteja ja sulaa hulluutta.

Sama pätee seurakunnan taloudenpitoon. Hyvinä aikoina ei tarvinnut tälläkään rintamalla olla niin turhan tarkka, mutta virhearvioinnit ja sula hulluus on nyt syytä jättää taakse. Henkilöstön määrää tarkastellaan suurenuslasilla sekä kaupungilla että seurakunnalla. Hyvän tahdon eleinä ylläpidetyt suojatyöpaikat kuuluvat historiaan.

Nyt kun on katsottu kaupungin kassan pohjaan, on pakko tehdä isoja ratkaisuja, jotka tässä kohtaa koskevat kaupungin henkilöstöä. Uutisten kertoma henkilöstö ei kuitenkaan ole massa, vaan joukko yksittäisiä ihmisiä, joiden elämä voi mennä remonttiin hetkessä. Työpaikka, ammatti, asuinpaikka ja jopa koti ovat kaikki asioita, jotka huono uutinen voi viedä lupaa kysymättä mennessään. Tulevaisuus voi kadota pimeään putkeen, johon valo ei yllä.

Elämän isoissa käänneissä ystävät ja läheiset ovat avainasemassa. Kuuntelijan ei edes tarvitse olla tuttu, kunhan on joku, jolle purkaa raskasta kuormaa. Seurakunnan erikoisalaa ovat nämä hätään tottuneet korvat, joiden puoleen voi kääntyä. Seurakunnan tilaisuuksista voi hakea hiljaista hetkeä, rauhaa ja voimaa vaikeuksiin.

Tämä kaikki ainakin niin kauan kun seurakunnalla on riittävä määrä työntekijöitä auttamaan, riittävän kelvolliset tilat kohtaamisille ja riittävästi tilaisuuksia rauhan ja voiman hakemiselle. Säästöjen kurimuk-sessa näitä kaikkia synnättään, ja rajuja leikkauksia on väkisin edessä. Kaupunki nyt sattui ehtimään ensin. Tsemppiä Jyväskylää, tsemppiä jyvaskyläläiset!

Marjo Rönnkvist
päätoimittaja

Valon katedraali -valoteos toteutettiin Kirkkopuistossa viime syksynä. Teosta kävi ihastelemissa arviolta noin 9 000 ihmistä kahden päivän aikana. Teoksen suunnitteli valotaiteilija Kari Kola, joka vastaa kirkon valaistusta tänäkin vuonna.

Valon Kaupunki käy jälleen päin pimeää syyskuuta

SIRPA KOIVISTO teksti
JUHANNA KONTTINEN kuva

Valon kaupunki -tapahtuman teema on tänä vuonna Kaiken kansan Valon kaupunki. Kahdeksas Valon kaupunki järjestetään 26.-28.9.

Valon kaupunki -koordinaattori **Jani Ruotsalainen** lupaa osallistujille vahvoja elämyksiä. Jokainen voi osallistua ohjelman toteuttamiseen. Esimerkiksi kuvataiteilija **Hannu Aaltosen** *Faces*-teoksessa kuka tahansa voi kuvauttaa itsensä erilaisessa tunnelmavalauksessa Kompassille rakennettavassa kuvauspaikassa. Kuvia yhdistetään muuhun kuvamateriaaliin ja esitetään ensi vuoden Valon kau-

punki -tapahtumassa projisoituna mediateoksena.

Kirkkopuistossa sijaitseva Kaupunginkirkko valaistetaan väliaikaisesti. Hidastempoinen elävä valaistus korostaa arkkitehtuuria, ja valaistuksen viimeistelee kaunis äänimaisema. Suunnittelusta vastaa valotaiteilija **Kari Kola**.

Tourujokilaakso saa uuden ilmeen *Joen varjot* -valoteoksen myötä. Senkin toteutuksesta vastaa Kari Kola. Lähes 600 metriä pitkällä reitillä kuljetaan Vanhan hautausmaan sankarihautoilta Tourujoen viertä pitkin Nahkurinsillalle. Teoksessa yhdistyvät luonto ja visuaalisuus, joita täydentää luonnon-

äänistä koottu äänimaailma. Teoksen odotetaan houkuttelevan lähes 10 000 kävijää. Se on suurimpia Suomessa toteutettuja valoteoksia.

Kohteisiin voi tutustua opastetuilla kävelykierroksilla. Noin 1,5 tunnin kierrokselle ei tarvitse ilmoittautua etukäteen.

► Kaiken kansan Valon kaupunki 26.-28.9. Avajaiset kävelykeskustan Kompassilla to 26.9. klo 19.30. Kaupunginkirkon valaistus 26.-28.9. klo 20-24. Joen varjot -valoteos 26.9.-28.9. klo 20-24. Lähes kaikkiin tilaisuuksiin vapaa pääsy. www.valonkaupunki.jyvaskyla.fi

Tapetilla

Evakkolehmä Mielikki seikkailee ruokakirjassa

KAARINA HEISKANEN teksti
KAROLIINA PERTAMO kuva

Tässäpä keittokirja, joka tarjoilee muutakin kuin reseptejä. Ruokaohjeiden lomassa on kirjallisia makupaloja suomalaisilta kirjailijoilta. Lusikkansa soppaan laittoivat **Irja Askola, Hannu-Pekka Björk-**

man, Laura Honkasalo, Leena Lehtolainen, Sinikka Nopola, Aki Ollikainen, Jari Tervo ja Ilpo Tiho-

nen. Esimerkiksi Sinikka Nopola paljastaa, millaisen lounaan tarjoilee kapinallinen nuori, Aki Ollikainen kertoo Mielikki-lehmästä ja Leena Lehtolainen naisesta, joka laskee

ruokapankin jonossa kaloreita ja kaupan jonossa senttejä.

Reseptejä on Guatemalasta, Liberiasta, palestiinalaisalueilta ja Kambodzasta. Suurin osa resepteistä on koottu Naisten Pankin tukemissa hankkeissa työskenteleviltä. Esimerkiksi palestiinalaiset reseptit on kerätty Naisten Pankin hankkeen kokkauskursseille osallistuvilta naisilta. Miltähän maistaa maistua esimerkiksi maftoul tai jouluinen lampaankare?

Suomalaisia reseptejä ovat lahjoittaneet Naisten Pankin tukijat. Perinneherkkujen ja uusien ideoiden ohjeita tarjoilevat muun muassa **Virpi Sarasvuo** ja **Marianne Heikkilä**.

Kirjan ideovat ja kokosivat Helsingin Sanomien entinen päätoimittaja **Reetta Meriläinen** ja tutkija-kirjailija **Johanna Pentikäinen**.

- Ruoka valikoitui teemaksi, koska halusimme etsiä suomalaisia ja kohdemaiden naistenpankilaisia yhdistävää, valoisaa ja voimaannuttavaa aihepiiriä, he kertovat.

Lautasellinen iloa -kirja tukee Naisten Pankkia, joka edistää kehitysmaiden naisten yrittäjyyttä ja toimeentuloa.

Henki & elämä

Kannen kuva: Kaupunginkirkko on yksi Valon kaupungin pysyvistä valaistuskohdeista.

Kuva: Jyväskylä - Valon kaupunki, Juhana Konttinen

Leena Helle työskentelee tällä hetkellä Suomen Lähetysseuran leivissä Kuopion hiippakunnan alueella. Työ on lähinnä lähetystyöhön liittyviä koulu- ja seurakuntavierailuja sekä erilaisten tapahtumien valmistelua. Thaimaan kirkon diakoniatyössä hän on kohdannut ihmiskauppaan liittyviä tapauksia.

Koulutus on hyvä lääke ihmiskauppaa vastaan

Suomalaisen kannattaa pitää silmät auki ja kysellä tuotteiden alkuperästä, neuvoo Thaimaasta kotiutunut lähetystyöntekijä Leena Helle. Ihmiskaupan uhreja voi auttaa Tasaus-keräyksessä.

teksti ja kuva
KAARINA HEISKANEN

Kuka olet ja mistä tulet?

Olen Leena Helle, synnyin Keuruulla ja vietin lapsuuteni ja nuoruuteni Jyväskylässä. Matka jatkui Helsinkiin, Kuusamoon ja Bangkokiin. Nyt asumme Suonenjoella.

Mitä teit Bangkokissa?

Olin Suomen Lähetysseuran lähettämänä työssä Thaimaan ev.lut. kirkossa. Aluksi tein töitä HIV-positiivisten parissa ja sitten toimin kirkon diakoniaosaston johtajana. Osaston alaisuudessa oli muun muassa ensikoti raskaana oleville yksinhuoltaäideille, kummilapsityö, päiväkotia slummien lapsille, aids-työ sekä työ köyhien vanhusien parissa.

Mitä olivat hienoimmat hetket ja kohtaamiset siellä?

Kuuteentoista vuoteen liittyy paljon hienoja hetkiä. Iloa, kun kummilapsi sai opinnot päätökseen ja pääsi töihin pystyen näin auttamaan perhettään. Tai teiniäiti sai takaisin itsekunnioituksensa ja löysi tien eteenpäin. Tai joku löysi armahtavan Jumalan ja halusi kasteelle. Hienoja olivat myös monet arkiset kohtaamiset vaatimatto-

missa kodeissa lattialla istuen ja jakaen mitä oli saatu.

Entä kovimmat kokemuksesi?

Diakoniatyössä joutui kohtaamaan rankkoja kohtaloita. Kun nuori äiti menehtyi tautiin, joka olisi voitu hoitaa, tai kun tsunami vei kaiken. Mutta silti vaikeimmat kokemukset kohdallani liittyivät kulttuurin erilaisuuteen, esimerkiksi erilaiseen käsitykseen oikeudenmukaisuudesta. Thaimaalainen kulttuuri on hyvin hierarkkinen ja demokraattisen kulttuurin kasvatin ei ollut aina helppoa toimia esimerkiksi johtajana.

Mitä arvostat thaikulttuurissa?

Yksi hienoimpia asioita on thaimaalainen ystävällisyys, *nam chai, sydämen vesi*. Kanssakulkijaa halutaan auttaa ja hänelle ollaan valmiita antamaan omista vaikkei kuinkakin vähäisistä varoista. Palvelu ja huomaavaisuus on arvossaan. Ikää arvostetaan; vanhempia ihmisiä kunnioitetaan edelleen.

Miltä Suomi näyttää Thaimaan vuosien jälkeen?

Suomi näyttää valtavan puhtaalta, turvalliselta ja säädellyltä maalta. Joskun kuitenkin tuntuu, että ajamme täällä itsemme nurk-

kaan laeilla ja säädöksillä, joista pidämme pilkun tarkkaan kiinni. Silloin inhimillisuus helposti unohtuu ja tuudittaudumme harhaan, että elämä on hallittavissa.

Jouduitko tekemisiin ihmiskaupan kanssa työssäsi?

En suoranaisesti ollut mukana ihmiskaupan vastaisessa työssä, mutta diakoniatyössä kohtasimme ihmisiä, joiden tilanne sopii ihmiskaupan uhrin kuvaan. Esimerkiksi Pohjois-Thaimaassa vähemmistökansoihin kuuluvia, ilman henkilöpapereita olevia ihmisiä, heitä värvättiin vaarallisiin töihin minimaalisella palkalla.

Miten ihmiskauppa erottuu sinun silmiisi Suomessa?

Ihmiskauppa koskettaa kaikkia maailman maita, mutta täällä se ei ole monestikaan niin selvästi nähtävillä. Me näemme ihmiskaupparaketjun päätetuotteen, josta ei ole helppoa sanoa, millaisen matkan se on tehnyt. Esimerkiksi joku aika sitten oli esillä Aasiasta tuodut hedelmämehut, joiden valmistuksen epäiltiin liittyvän ihmiskauppaan ja lapsityövoiman käyttöön.

Miten ihmiskauppaa vastaan voi toimia?

Thaimaassa opin, että ensimmäinen askel on se, että olemme hereillä ja huomaamme mitä lähellämme tapahtuu. Suomen tilanteessa se voi olla esimerkiksi tuotteiden alkuperän kysely: kenen tekemiä ja millaisissa olosuhteissa on esimerkiksi tuotettu halvalla t-paidat tai elektroniikka, jota meillä myydään? Ihmiskauppa liittyy myös köyhyyteen ja näköalattomuuteen. Koulutus on yksi hyvä keino auttaa tässä ja kummilapsen ottaminen kehitysmaasta voi olla ennaltaehkäisemässä jonkun nuoren joutumista ihmiskaupan uhriksi. Suomen Lähetysseuran auttaa ihmiskaupan uhreiksi joutuneita Mekongin alueella Kaakkois-Aasiassa ja tätä voi tukea esimerkiksi osallistamalla nyt käynnissä olevaan Tasaus-keräykseen.

Ärsyttääkö sinua, kun ihmiset sanovat matkustavansa Thaimaaseen?

Täytyy myöntää, että kyllä se korviin särähtää, mutta yritän kovasti olla ainakin näyttämättä ärsyntymistäni (miten osittekin tuol-

▶ Leena Helle on Tasauspäivän tapahtumassa Kävelykadun Kompassilla torstaina 19.9 klo 10 alkaen.

Hautausmaiden syystyöt täydessä vauhdissa

Jyväskylän seurakunnan hoitamien hautojen syystyöt ovat täydessä vauhdissa. Hoitokausi päättyy 30.9., johon mennessä kesäkuukat poistetaan hoitohautoilta.

Istutusmullat vaihdetaan lokaan alkupäivinä tulevaa kesää varten, ja omaiset voivat tuoda haudoille kanervia, koristehavuja ja krysanteemeja.

Haudoilta tarkoitettua kynttilälyhdyt on hyvä tuoda ennen maan jäätymistä loka- marraskuussa.

Hautausmaiden vesipisteet suljetaan lokakuun puolivälissä, ja syystyöt päättyvät lehtien haravointiin.

Elisabeth Rehn tukee Tasauskampanjaa

Pitkän uran ihmisoikeuksien ja ihmisarvoisen elämän puolustajana tehnyt **Elisabeth Rehn** rohkaisee osallistumaan 22.9. huipentuvaan Suomen Lähetysseuran Tasauskampanjaan, jolla autetaan ihmiskaupan uhreja uuteen alkuun.

– Olen kohdannut ihmiskaupan uhreja YK-operaatioissa esimerkiksi Balkanilla ja Kambodzhassa. Olen kerta kaikkiaan ihmiskauppaa vastaan. Työ, joka mahdollistaa elämän ilman pelkoa, on arvokasta. Suomen Lähetysseura on toiminut ihmisoikeuksien puolustajana jo yli 150 vuotta, Rehn sanoo.

Talousarvioavustukset ovat haettavissa

Jyväskylän seurakunnan talousarvioavustukset vuodelle 2014 ovat haettavissa. Lisätietoja hakemisesta saa seurakunnan nettisivuilta tai hallintopalveluista p. 040 535 4124. Haku tapahtuu netistä löytyvällä lomakkeella.

Allekirjoitettu avustusanomus on toimitettava 30.11.2013 mennessä osoitteella Jyväskylän seurakunta/hallintopalvelut, PI 103, 40101 Jyväskylä (käyntiosoite: Piippukatu 11, Innova I). Myöhästyneitä hakemuksia ei käsitellä.

Avustuksen hakijoiden on selvítettävä, miten ne tekevät yhteistyötä seurakunnan kanssa ja miten niiden toiminta tukee seurakunnan tehtävien toteuttamista. Kirkkoneuvosto päättää talousarvion vararun määrärahan jaosta talousarvion vahvistamisen jälkeen tammi-helmikuussa 2014. Päätöksestä ilmoitetaan hakijoille kirjallisesti.

Opas kirkollisiin monikulttuurisiin perhejuhliin

Piispainkokous hyväksyi oppaan monikulttuurisiin kirkollisiin toimituksiin ja perhejuhliin. Monikulttuurisia tilanteita voi ilmetä esimerkiksi hautaan siunaamisen, lapsen kasteen, avioliiton siunaamisen tai rippikoulun yhteydessä.

Egyptin ja Syyrian kristityt ovat puun ja kuoren välissä

Sekä Egyptissä että Syyriassa kristitty vähemmistö taiteilee taistelevien osapuolten välissä. Kirkkoja on poltettu ja kristittyjä on pakotettu muuttamaan kotiseuduiltaan.

KAARINA HEISKANEN teksti
STEFANUS-LÄHETYS kuva

Stefanus-Lähetyksen lähetysohjaaja **Juhani Huotari** kertoo, että presidentti **Mursin** aikana kristityt ajettiin ahtaalle.

– **Mubarakin** aikaan kristityt olivat toisen luokan kansalaisia, Mursin aikana heistä tehtiin neljännen luokan kansalaisia, Huotari toteaa.

Mursin kukistumisen jälkeen koptikirkko asetui väliaikaisen hallinnon tukijaksi. Siksi Mursin kannattajat eli muslimiveljekkunnan jäsenet pitävät kristittyjä syyllisinä Mursin kukistumiseen. Kostoksi kirkkoja on poltettu, kristityille on

määrätty korkeita veroja, joita pakoon he ovat joutuneet lähtemään, ja kristittyjen perheiden tyttäriä kidnapataan.

– Perheet eivät saa tyttöihin yhteyttä, ja tytöt pakkonaitetaan muslimisukuihin. Kun he synnyttävät lapsia, lapsista tulee muslimia, ei kristittyjä, kertovat **Marjuka Lehtonen** ja **Katja Bågman** Stefanus-Lähetyksen toimistosta Jyväskylältä.

Kaikki muslimit eivät osallistu väkivallantekoihin vaan saattavat suojata kirkkoja muslimiveljekkunnan hyökkäyksiltä.

– Eräissä kylässä muslimit piilottivat paikallisen papin. Monen

muslimin mielestä muslimiveljekkunnan toiminta on hyökkäys egyptiläisiä vastaan, Stefanus-Lähetyksen työntekijät kertovat.

Syyriassa kristityt ovat saaneet **al-Assadilta** lupauksia toimintavapauksista, mutta ne eivät ole toteutuneet.

Kristityt ovat jääneet Syyriassa taistelevien osapuolten väliin, ja heitä uhkaavat erityisesti ulkomailta tulleet ääri-islamilaistelijat. Kristityt eivät odota USA:n puuttumista.

– He ovat nähneet, kuinka Irakissa kristityille on käynyt väliintulojen jälkeen, Bågman sanoo.

Tarkoituksellista vihan ja pelon lietsontaa

Muuramelaislähtöinen **Frida Issakainen** työskenteli Egyptissä kuusi vuotta opettajana, matkaoppaana ja Kulttuurikameleontit ry:n projektikoordinaattorina Kairon katulaps-kehitysyhteistyöhankkeessa.

– Ennen arabikevättä oli turvallista. Työni puolesta pääsin käymään alueilla, joilla ei tavallisesti käy ulkomaalaisia. Koskaan en pelännyt. Varkauksien tai pahoinpitelyjen määrä oli vähäinen kovien rangaistusten vuoksi.

Issakainen arvioi, että **Mubarakin** aikana ihmiset olivat taloudellisesti tyytymättömiä elämäänsä, mutta he olivat avuliaita ja ystävällisiä. Muslimien ja kristittyjen

välit olivat verrattain hyvät. Ennakkoluuloja tosin oli molemmin puolin.

– Jotkut muslimit esimerkiksi ajattelevat, että kristityt haisevat pahalta tuohusten vuoksi, ja osa muslimista ei käy kristittyjen kauppoissa, koska pelkäävät, että siellä myytävät tuotteet eivät ole halalia. Kristityille on omia kouluja, mutta monet kristityt lapset ja nuoret käyvät myös samaa koulua muslimien kanssa ja saavat siellä saman kohtelun. Lasten ja nuorten keskuudessa kiistaa tulee lähinnä juhlien oikeuttamista vapaapäivistä.

Vallankumouksen alussa vuoden 2011 tammi-helmikuussa musli-

mit ja kristityt vastustivat yhdessä hallitusta ja Mubarakia.

– Tunne egyptiläisyydestä oli tärkeintä, uskontoon ei katsottu. Ongelmat alkoivat Mubarakin kukistamisen jälkeen. On monia käsityksiä ja salaliittoteorioita siitä, kuka ongelmat on aiheuttanut. Useimmat – sekä muslimit että kristityt – syyttävät muslimiveljekkuntaa vihan ja pelon lietsomisesta.

– Itse pelkäsin vallankumouksen jälkeen muun muassa joutuessani mielenosoitusten tai isojen joukkoriitojen keskelle. Varkaudet, väkivaltaisuus ja raiskaukset lisääntyivät. Siksi muutin puolisoni kanssa Suomeen elokuussa 2011.

Koptikristittyjen taloja ja kirkkoja on poltettu Egyptissä. Joissakin tapauksissa naapuruston muslimit ovat asettautuneet ihmiskilviksi suojaamaan kirkkoja.

Tiesitkö?

Vainottujen kristittyjen ääni

Stefanus-Lähetyksen vaiennetun seurakunnan ääni. Sillä on yhteistyökumppaneita eri puolilla maailmaa.

Niiden kautta järjestö saa tietoa vainottujen kristittyjen tilanteista.

Stefanus-Lähetyksen 40-vuotisjuhlakonsertti 20.10. klo 16 A-salilla. Leena Liimatainen (laulu) ja Eliisa Suni (piano).

www.stefanus.fi

Hengissä

Sunnuntai 22.9. Kristityn vapaus

Usko Kristukseen vapauttaa ihmisen perustamasta elämänsä omien tekojen, perinnäissääntöjen ja toisten ihmisten mielipiteiden varaan. Kristuksen rakkaus näyttää suunnan kristityn elämälle, teoille ja valinnoille.

Evankeliumi Luuk. 14: 1-6

Jeesus meni sapattina erään fariseusten johtomiehen kotiin aterialle, ja kaikki tarkkailivat, mitä hän tekisi. Kävi niin, että hänen luokseen tuli vesipöhhöä sairastava mies. Jeesus kääntyi lainopettajien ja fariseusten puoleen ja kysyi: »Onko sapattina lupa parantaa vai ei?» He eivät sanoneet siihen mitään. Silloin Jeesus kosketti miestä, paransi hänet ja lähetti hänet pois. Sitten hän taas kysyi: »Miten te itse teette? Jos jonkun poika tai härkä putoaa kaivoon, niin kai hän heti nostaa sen sieltä, vaikka olisikin sapatti?» Tähän he eivät kyenneet vastaamaan.

Pyhänä saa tehdä hyvää

Ensi sunnuntain teema on Kristityn vapaus. Kristus päästää seuraajansa vapautteen ihmisten asettamista rajoituksista mutta sitoo heidät totuuteen ja rakkauteen. Eli sapattina on siis lupa parantaa?

Kyllä on ja onneksi niin tehdäänkin. Sapatti eli sunnuntai on oivallinen päivä tehdä kaikenlaista hyvää lähimmäiselle ja itselle.

”Muista pyhittää lepopäivä” ja sen käänteinen muoto, ”muista levätä pyhäpäivänä” ovat molemmat käyttökelpoisia sapatin viettotapoja.

Mikä on tämän lyhyen kertomuksen ydin?

Jeesus näki, mistä pyhäpäivän vietossa perimmältään oli kysymys. Kysymys ei ollut pelkästään juutalaisesta sapattikäytännöstä, vaan siitä mitä Jumala toisaalta vaatii ihmisiltä ja toisaalta mitä Hän haluaa lahjoittaa ihmiselle.

Lopuksi Jeesus niputtaa koko asian toteamalla, ettei ihmistä luotu sapattia varten, vaan sapatti ihmistä.

Milloin sääntöjä ei tarvitse noudattaa?

Silloin kun pyhäpäivä tuntuu säännöltä, kun siitä tulee laki ja taakka itselle.

Miksi pyhää sitten kannattaa pitää?

Pyhäpäivä on annettu ihmisen iloksi ja hänen parhaaksi. Jumala on jo luomistyössään lahjoittanut meille mahdollisuuden lepoon – lepoon työstä ja lepo Herrassa.

Lepopäivä on annettu ihmisille sitä varten, että meillä erityisesti silloin olisi aikaa hiljentyä Luojamme edessä.

Pyhitä lepopäivä -käskyn selityksessä **Luther** korostaa, että Jumalan sanaa kuuntelemalla me pyhitämme lepopäivän.

Pyhäpäivän jumalanpalvelus

on seurakunnan kohtaamispaikka, jossa Jumala itse puhuu meille ja me saamme puhua Hänelle.

Käytkö itse sunnuntaina kaupassa?

Kyllä käyn ja ihan mielelläni. Pyhäpäivä ei saa kaventua jonkin asian tekemiseen tai tekemättä jättämiseen.

Näinhän oli Jeesuksen aikana. Silloin pyhäpäivä, sapatti oli tarkoin määritelty, miten sitä tuli viettää, mitä sai tehdä ja mitä ei.

Mitä Vaajakoskella tapahtuu 22.9. eli sadonkorjuusunnuntaina?

Vietämme silloin sapattia, suomalaisen kristittyjen juhlaa.

Kirkossa on messu jossa seurakuntaamme vuosia palvellut työntekijämme, pastori **Mikko Laitinen** pitää lähtösaarnan. Hän siirtyy Hankasalmen kirkkoherraksi lokakuun alusta.

Sadonkorjuukirkko 22.9.

Vaajakoskella, seurakuntapastori Mikko Laitisen lähtöjuhla. Saarna Mikko Laitinen, oheisen hartaustekstin kirjoitti aluekappalainen Hannu Huttunen (kuvassa).

Samalla meillä on sadonkorjuujuhla. Messun jälkeen on tarjolla uutispuuroa ja syksyn antimia kotiin vietäväksi.

Messussa kiitämme niin Mikon antamista palveluista kuin Luojan antamista luonnon antimista.

Sadonkorjuumessuun voi tuoda syksyn satoa lahjoituksina. Lahjoituksia otetaan vastaan perjantaina 20.9. tai sunnuntaina 22.9. ennen messua.

Paavo Lievonen on iloinen, että Vesalan veljespiirissä voidaan keskustella kiistanalaisistakin hengellisistä kysymyksistä hyvässä hengessä.

Veljespiirin ilta kuukauden kohokohta

Paavo Lievonen on käynyt Vesalan veljespiirissä viidentoista vuoden ajan. Häneen vetosi aikoinaan tapaamisten aito ja myönteinen ilmapiiri. Monesta piiriläisestä on tullut Lievoselle läheinen ystävä.

PETRI KANANEN
teksti ja kuva

Viitisentoista vuotta sitten Paavo Lievonen kutsuttiin mukaan Vesalan veljespiiriin. Hänelle avautui uudenlainen yhteys perimmäisten kysymysten käsittelemiseen.

– Aito ja avoin ilmapiiri, jossa jokainen voi olla oma itsensä, veti puoleensa.

Luterilaisten lisäksi piirissä on ollut mukana helluntailaisia, vapaakirkollisia ja seurakuntiin kuulumattomia.

Aluksi piirissä vaihdetaan arjen kuulumiset kahvin kera. Virren ja alkurukouksen jälkeen joku veljistä pitää alustuksen ennalta sovittuun aiheeseen, josta syntyy yleensä vilkas keskustelu. Alustajina on ollut myös seurakunnan pappeja. Loppurukouksen ja virren jälkeen on mahdollisuus saunomiseen. Keskustelu illan aiheesta jatkuu usein lauteilla ja jälkepäin myös puhelinkeskusteluissa.

– Piirin hyvä henki on tehnyt mahdolliseksi käsitellä myös kysymyksiä, joista on paljon kiistelty. Piirin syntyvaiheet ajoittunevat

1960-luvulle. Veljespiiri saattaa olla vanhin kristillinen miesten piiri Jyvässeudulla.

Veljespiirin vetovastuu on ollut Paavo Lievosella viime keväästä alkaen. Piiristä on muodostunut odotettu kuukauden kohokohta, ja piiriläisistä on tullut hänelle läheisiä ystäviä. Kokoontumisesta tulee hyvä ja levollinen olo – ”ruukiasta leipää” hän on saanut myös tuleviin päiviin. Monet ovat kokeneet samoin.

Veljespiiriin osallistuu 10–15 miestä, joskus enemmänkin. Lievo-

sen mielestä veljespiiri olisi erinomainen paikka nuoremmillekin. Se on hyvä vaihtoehto vaatimuksiin ja viihdekristillisyyteen väsyneelle.

▶ Vesalan Veljespiiri kokoontuu joka kuukauden kolmas maanantai klo 18.00. Seuraava tapaaminen on 7. lokakuuta. Autokyyti lähtee Keskuseurakuntatalolta klo 17.30.

Kolumni

Outoja ilmiöitä

Aikamme ruokkii monella tavalla narsismia. Se näkyy outoina ilmiöinä perheissä, työpaikoilla, harrastuksissa, kouluissa. Itsekkyys, tunteettomuus toisia ihmisiä kohtaan, omien tarpeiden ahnas tyydyttäminen toisten kustannuksella vailla omantunnotuksia on vahvistumassa päin.

Julkisuudenkipeydestä on tullut lähes kansantauti. Otsikoihin ja lööppeihin on päästävää millä ilveellä tahansa. Poliitikko kohauttaa rasistisilla näkemyksillään, viihdejulkimo uhraa perhe-elämänsä yksityisyyden medialle ja taviksetkin yltyvät keksimään mitä merkellisimpiä tempauksia saadakseen huomiota ja ihailua. Sähköisten verkkojen keskustelupalstoilla kukoistaa nimetömyyden suojissa tunkkainen häpäisyasteen virta.

Kulutus on oman egon rakentajana nostettu epäjumalan asemaan. Kansalaisia yllytetään hankkimaan tavara-pönkitystä ympärilleen etenkin nyt, kun talous sukeltaa. Kulutusta lisäämälläkö maailma ja ympäristö pelastuvat? Eikö pikemminkin kohtuutta harjoittamalla?

Kasvojen ja vartalon paranteluleikkauksiin houkutelaa yhä nuorempia. Ulkonäöstä on tulossa menestyksen synonyymi, sillä kauniille ja pitkälle naiselle maksetaan tutkitusti parempaa palkkaakin. Vanhat, rumat ja lihavat saavat tylyn tuomion pärjätä vähemmällä. Samaan aikaan kun ulkonäkökysymykset korostuvat köyhien ja syrjäytyneiden määrä kasvaa, pudotuspeli näyttää puolustuskyvyttömiä, lapset ja nuoret voivat huonosti. Yhteiskunnallisen sairauden tunnusmerkit ovat kiistattomat.

Millainen on paranemisennustemme? Kollektiivinen sairautentunto ja parannusentekohalu puuttuvat ainakin toistaiseksi. Miten nykyiseen talouskriisissä kärvistelevään maailmanaikaan saataisiin uudelleen istutetuksi myötätunto heikompia kohtaan? Voisiko kultaisen säännön noudattaminen sittenkin tuoda mielekkyyttä elämään?

Miksi heikkoja ja syrjäytettyjä syyllistetään joka päivä virheistä, joita hyväosaisten johtajat ovat sokeudessaan, ulkonaisen menestyksen ja itseihailun hurmassa lyhyt-

näköisesti tehneet? Myötätunto on katoamassa oleva luonnonvara. Jos tämä ei ole narsismia, mikä sitten?

Marja Leena Luukkonen
tiedottaja,
Jyväskylän seurakunta

Perhemuodot elävät ja muuttuvat. Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskuksen professorin Kimmo Jokisen mukaan perheen määrittäjä on esimerkiksi lemmikit ovat perheenjäseniä.

HYVÄN ELÄMÄN LÄHDE

Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskuksen professorin Kimmo Jokisen olisi aika luopua liian stereotyyppisestä ajattelusta, mikä on oikea ja hyvä. Toimivat ihmissuhteet ovat hyvän elämän lähde perhemuodosta riippumatta.

SIRPA KOIVISTO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Perhe on muuttunut nopeasti 1980-luvulta lähtien. Ydinperheen rinnalle on tullut uusperheitä, yksinhuoltaja- ja sateenkaariperheitä sekä yhden hengen talouksia. Kimmo Jokisen mukaan perheen määrittäminen ei ole yksiselitteistä. Lainsäädäntökin on pudonnut keltasta jo aikaa sitten.

– Samassa perheessä määritelmä voi vaihdella esimerkiksi biologisten siteiden ja sosiaalisten suhteiden perusteella. Lapset ovat

tässä suhteessa joustavampia kuin aikuiset. Esimerkiksi kaukainen sukulainen, kummit tai lemmikit voivat olla osa perhettä.

Suomessa elää noin 1,4 miljoonaa perhettä, joista suurin osa on avioparien muodostamia. Uusperheitä on lapsiperheitä noin joka kymmenes. Vaikka ydinperhe pitää edelleen pintansa, niiden määrä vähenee.

Ennusteiden mukaan joka toinen suomalaislapsi elää tulevaisuudessa osan elämästään yhden vanhemman perheessä. Yksinhuoltajien lisäksi uusperheiden,

sinkkujen, tietoisesti lapsettomien perheiden sekä sateenkaariperheiden määrä kasvaa.

Kaikki muutokset eivät ole uusia ja yllättäviä.

– Täytyy muistaa, että uusperheitä on ollut ennenkin, samoin yksinhuoltajia, sateenkaariperheitä, aviottomia lapsia ja avioeroja. Myös ajatus siitä, että ydinperhe on perheen ihannekuva tai normaali perhe, on aika uusi, Jokinen toteaa.

Yllättävintä on ehkä se, että lähes neljäsosa väestöstä elää yksin.

...ritteleminen ei ole enää yksiselitteistä. Biologisten siteiden lisäksi perhe voidaan määrittellä sosiaalisten suhteiden perusteella. Monelle

DE

mielestä
perhe.
atta.

Sinkkuja on noin 1,2 miljoonaa, joista osa on ikääntyneitä leskiä. Tähän on monta syytä.

– Kysymys on ehkä siitä, että työmarkkinat mahdollistavat tai jopa pakottavat yksin elämiseen aiempaa enemmän. Koulutus ja muuttoliike eriyttävät miehiä ja naisia, eikä parin löytäminen ole helppoa. Parisuhteet myös hajoavat herkemmin, Jokinen pohtii.

Yhteiskunnan korostunut yksilöllistyminen näkyy myös siinä, että tietoisesti lapsettomia parisuntia on enemmän. Lasten hankkimisen sijasta parit panostavat

parisuhteeseen, itsensä toteuttamiseen, työhön ja harrastuksiin.

Uusi ilmiö ovat niin sanotut latit (living apart together), jotka seurustelevat, mutta asuvat erillään. Osa lateista on leskiä, joilla on uusi partneri, mutta jotka eivät enää halua perustaa uutta, yhteistä kotia.

Perheet ovat myllerryksessä, mutta arvostus perhettä kohtaan ei ole muuttunut.

– Perhearvot ovat edelleen tärkeitä. Ne eivät ole muuttuneet. Perhe on yksilön hyvinvoinnin kan-

nalta ratkaisevan tärkeä, hyvän elämän lähde.

– Toimivat ihmissuhteet ovat kaiken perusta, oli kysymys sitten äidin ja tyttären, lapsen ja isovanhemman tai pariskunnan välisestä suhteesta. Mikä se suhde on, sillä ei ole merkitystä, pääasia, että niitä on ja ne toimivat, Jokinen muistuttaa.

– Tärkeintä ihmissuhteissa on, että ne ovat pitkäjänteisiä, läheisiä ja luottamuksellisia.

Haasteena on perheiden eriarvoistuminen, lisääntyvä lapsiköyhyys, väkivalta ja päihdeongelmat,

jotka koskettavat monia perhe-
muodosta riippumatta.

– Ne ovat todellisia riskejä, eivätkä ne ole vähenemään päin.

Lapsiköyhyys yleistyi erityisesti vuosikymmenen vaihteessa, mutta kehitys alkoi jo 90-luvun lamavuosina, jolloin perhetukia leikattiin. Parissakymmenessä vuodessa köyhissä perheissä elävien lasten määrä on kolminkertaistunut.

– Tukien leikkaamisesta lapsiperheiltä ei ole seurannut mitään hyvää. Lamavuosista ei opittu mitään, Jokinen puuskahtaa.

Häntä harmittaa se, että koko ajan puhutaan vain siitä, miten talous saadaan kuntoon. Lapsiperheistä kyllä puhutaan myönteiseen sävyyn, mutta ensimmäisenä leikkauslistalla ovat kuitenkin päiväkotiryhmät, koululuokat, lähikoulu ja kotihoidontuki.

– Hyvä esimerkki on keskustelu subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta. Hyvin toimeen tulevassa keskiluokkaisessa perheessä ei ole lapsen hyvinvoinnin kannalta kovin oleellista, hoidetaanko lapsi kotona vai päiväkodissa, mutta perheessä, jossa asiat ovat huonosti, lapsi hyöttyy päivähoitosta, koska se tarjoaa lapselle monenlaista tekemistä ja mahdollisuuden sosiaalisiin verkostoihin.

” Perheiden määrittäminen ei ole yksiselitteistä.

Poliittisesti isoja päätöksiä tehdään lyhytnäköisesti.

– Kun puhutaan perheistä, pitäisi katsoa 20–30 vuotta eteenpäin ja miettiä, mitä seurauksia on esimerkiksi lapsiköyhyydellä. Pitkällä tähtäimellä se näkyy muun muassa alhaisempina koulutusvalintoina, erilaisena fyysisenä oirehtimisena ja vaikeutena solmia pysyviä ihmissuhteita. Köyhyys myös periytyy helposti.

Haavoittuvimpia ovat monilapsiset perheet, yksinhuoltajaperheet, maahanmuuttaja- ja vähän koulutettujen vanhempien perheet.

– Jotenkin liian helposti unohdetaan, miten tärkeä perhe on ihmisten hyvinvoinnille ja kuinka pienilläkin leikkauksilla perheiden pahoinvointi lisääntyy. Pienetkin satsaukset lisäävät perheiden ja sitä kautta koko yhteiskunnan hyvinvointia, Jokinen jatkaa.

Millainen on tulevaisuuden perhe?

– Kirjo jatkaa, mutta en usko kovin dramaattisiin muutoksiin. Perheiden hyvinvointi ei ole kiinni pelkästään taloudesta, vaan myös siitä, miten arvostamme ja kunnioitamme toisiamme ja miten jaamme ajankäyttöämme. Kysymys on valinnoista, mutta toisinaan myös pakoista. Joskus on pakko olla töissä, pistää lapsi päivähoitoon ja joskus on vain pakko erota, Jokinen toteaa.

– Joka tapauksessa perheeseen pitäisi satsata enemmän, ja sitä me emme ole valitettavasti tehneet.

Professori Kimmo Jokinen puhui perheen muutoksista Diakoniatyöntekijöiden päivillä Jyväskylässä 17.–19.9.

Seurakunnan parisuhdetyöhön uusia tuulia

Jyväskylän seurakunnassa käynnistellään uudentyypistä toimintaa pariskunnille, jotka haluavat hoitaa parisuhdettaan. Tässä vaiheessa etsitään uusia ideoita sekä uusia vapaaehtoisia.

– Tuo itsesi ja ideasi parisuhdetyön suunnittelu- ja ideointi-iltaan. Vapaaehtoisia on jo muutama, mutta lisää tarvitaan, samoin kuin ideoita, kannustaa perhetyöntekijä **Anne Savolin**.

Uusia tuulia suunnitellaan Korpohjan seurakuntakeskuksessa tiistaina 1.10. klo 18.

Diakonia tarvitsee lisää resursseja perhetyöhön

Diakonia on tutkimusten mukaan yksi keskeisimmistä syistä kuulua Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Seurakunnissa tehtävän monipuolisen diakoniatyön sisältö on silti monille tuntematonta.

Diakoniabarometri 2013 kuvaa tätä kirkon keskeistä työmuotoa diakoniatyöntekijöiden näkökulmasta. Päällimmäisenä tutkimuksessa nousi kysymys resursseista. Diakoniatyöntekijät kaipaavat lisäresursseja erityisesti perheiden kanssa tehtävään työhön.

Työntekijöiden vastaanotoilla näkyy syrjäytyminen, joka jatkuu sukupolvelta toiselle. Hälyttävän monilla nuorilla syrjäytyneestä elämäntavasta on tullut normaalia elämää. Nuoret hakeutuvat diakoniatyöntekijän luo usein talousongelmien vuoksi. Taustalta paljastuu yleensä ongelma-työ, jonka helpottamiseen tarvitaan monialaista yhteistyötä.

Barometrissa kerrotaankin diakoniatyöntekijöiden laajasta yhteistyöstä muun muassa kunnan sosiaalitoimen kanssa.

Diakoniabarometri julkistettiin Diakoniatyöntekijöiden neuvottelupäivillä Jyväskylässä 18. syyskuuta. Barometri perustuu maalis-kuussa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon diakoniatyöntekijöille suunnattuun kyselyyn. Vastaajia oli 472 eli kaksi kolmasosaa kirkon diakoniatyöntekijöistä.

Torstaitatterissa estradille kipuaa nyt nainen

Torstaitatteri alkaa tehdä uutta näytelmää ja kutsuu tuoreita tekijöitä mukaan. Näytelmän nimi on *Naisen paikka – kun vieraita tulee taloon*. Esitys käsittelee muun muassa **Raamatun** kertomusta **Marta** ja hänen sisarestaan **Mariasta**. Torstaitatterin pelisääntöjä ovat vapaaehtoisuus ja jokaisen oikeus omaan kokemukseen ilman, että muut analysoivat sitä. Aikaisempaa kokemusta teatterin tekemisestä ei tarvitse olla.

Ensimmäiset harjoitukset ovat torstaina 26.9. klo 17.30. Ensi-ilta on marraskuussa. Lisätiedot: mika.lahtinen@sana.fi, 040 557 5535.

Narsistin uhri voi toipua, vaikka koulu onkin ollut kova

Missään iässä ei ole liian myöhäistä käsitellä narsimin aiheuttamia traumoja. Menneisyyden pahoja asioita ei tarvitse hyväksyä, mutta aina voi yrittää löytää niihin uutta näkökulmaa.

MARJA LEENA LUUKKONEN teksti
SAMI SAARENPÄÄ JA
MARJALEENA LUUKKONEN kuvat

Narsistinen luonneaurio on minäkuvan ja itsetunnon häiriö, joka ilmenee ihmissuhteissa ja sosiaalisessa käyttäytymisessä.

Narsismista kärsii arviolta 5–15 prosenttia väestöstä.

– Narsismista parantuminen on liki mahdotonta, mutta narsistin uhri voi toipua korjaavien kokemusten, vertaistuen ja terapian avulla, sanoo psykologi **Jorma Mönkkönen** Keski-Suomen keskussairaalan yleissairaalapsykiatrian poliklinikalta.

Ihmislunneen perusominaisuudet ja ihmissuhdekyvyt alkavat kehittyä ensimmäisen ja toisen ikävuoden aikana. Tunne-elämän perustaitoja ovat muun muassa muiden huomioiva kohtelu, rajoitusten hyväksyminen sekä pelisääntöjen, normien ja kieltojen omaksuminen. Narsistinen identiteetti alkaneen muotoutua jo ennen kolmatta ikävuotta.

Jorma Mönkkönen tähdentää, että on tärkeää erottaa terve taho, vahva itsetunto ja itsensä rakastaminen narsistisesta persoonallisuushäiriöstä, jonka taustalta löytyy usein turvaton lapsuus.

– Pahinta on, että narsistivanhemman lapsi jää vaille lämmintä tunnesuhdetta. Hänen tarpeitaan vähätellään ja vuorovaikutus lapsen kanssa on ollut riittämätöntä ja vain aikuisten tarpeista lähtevää.

Narsistisen persoonallisuushäiriön piirteitä ovat itsekeskeisyys, huomionkipeys, omahyväisyys ja kateus. Narsistinen ihminen ei kykene ottamaan huomioon toisia ihmisiä vaan käyttäytyy heitä kohtaan ylimielisesti ja alistavasti. Hän ei kykene osoittamaan myötätuntoa eikä tunne syyllisyyttä. Narsismia ei pidä sekoittaa historianismiin, harmittomaan mutta ärsyttävään huomiohakuisuuteen.

Narsistilla on kyltymätön ihailuksi tulemisen jano eikä hän kykene rakastamaan ketään, ei edes itseään. Mutta hän tarvitsee itsensä pönkittämisen. Lapsen tavoin hänen on vaikea hallita tunnereaktioitaan ja sen vuoksi hän toimii arvaamattomasti. Vaikka narsisti vaikuttaa varmalta ja vahvalta, hän on kaikkea muuta.

Narsistisen persoonallisuushäiriön kuuluu henkinen väkivalta, vähättely ja mitätöinti. Perheessä, parisuhteessa, työpaikoilla ja koulussa tästä syntyy ikävää jälkeä.

” Narsisti ei kykene rakastamaan.

– Narsistin lapsi ei ole hyväksyty omana itsenään. Hän joutuu elämään toisen suuruuden palveluksessa narsistin persoonan jatkeena. Lapsen elämää kuormittaa jatkuva suorittaminen ja hän joutuu koko ajan elämään ehdollista

elämää, Mönkkönen kuvaa lapsen asemaa narsistivanhemman vaikutuspiirissä.

Narsismi on pahimmillaan suoranaista julmuutta silloin, kun se näkyy narsistisena raivona. Jos siihen vielä liittyy alkoholia ja väkivaltaa, on jälki tuhoisaa. Moni ymmärtää vasta aikuisena tai vanhuusvuosina, elämää enemmän elettyään, mitä heille on varhaislapsuudessa tapahtunut.

Narsistien lapset ovat kokeneet kärsineensä erityisen paljon siitä, että he ovat joutuneet valitsemaan, kumman vanhemman puolelle asettuvat perheessä.

– Usein toinen vanhemmista on narsistiin nähden alistetussa asemassa. Yleensä se on äiti, mutta voi toki olla isäkin. Lapsi joutuu puolustamaan alistettua vanhemmaa hallitsijaa vastaan. Syntyy liitoutumia. Narsistiperheessä lapset joutuvat näkemään todella pahoja asioita, niin henkistä kuin fyysistä väkivaltaa, kuuntelemaan jatkuva ilkeää puhetta. Se muo- vaa kokonaisvaltaisesti lapsen ihmiskuvaa ja käsitystä omasta itsestään. Vaikutukset ovat siis kauaskantoiset.

Mönkkönen ottaa esille *Raamatun* sanan, jossa todetaan, että Jumala kosta ihmiselle pahat teot lapsille kolmanteen ja neljälteen polveen. Moni pitää tätä kohtaa erityisen vaikeana ymmärtää.

– Siinä puhutaan mielestäni sosiaalisesta perimästä. Vuorovaiku-

tustaidot periytyvät ja siirtyvät. Siksi narsistin uhrin ei pitäisikään katsoa liikaa taaksepäin vaan suuntautua tulevaisuuteen. Jos jää liikaa piehtarimaan lapsuuden ja nuoruuden kauhuihin ja petty- myksiin, elämä voi kuluu katkeruuden kihinässä vaikka menneisyyden tapahtumille ei enää voi mitään.

Missään iässä ei ole liian myöhäistä ottaa narsimin aiheuttamia traumoja käsittelyyn niin kauan kuin oma ymmärrys on tallella.

Vertaistuki voi tuoda avun, kun huomaa, että se paha mikä on tapahtunut myös toiselle. Kaikkein yksityisin

voikin olla yleistä.

– Jos omat keinot ja ystävien kanssa keskustelu eivät auta, voi aina hakea ulkopuolista apua. Terapiasta voi etsiä ymmärrystä siihen, miten kaikki tapahtui ja miten nykyhetken on tultu. Menneisyyden pahoja asioita ei tarvitse hyväksyä, mutta aina voi yrittää löytää niihin uutta näkökulmaa.

Asiaa auttaa, jos oivaltaa, että narsistivanhemmalli voi itselläänkin olla traumaattisia asioita menneisyydessä eli hän on itsekin ollut uhri.

– Anteeksiantoakaan ei kannata suoralta kädeltä sulkea pois, psykologi rohkaisee.

Narsistien uhreja psykologi Jorma Mönkkönen kannustaa hakemaan apua terapiasta ja vertaistuesta.

Elämää narsistimiehen kanssa

MARJA LEENA LUUKKONEN teksti

Parisuhteessa yhteiselämä narsistin kanssa muuttuu auvoisen alun jälkeen suoranaiseksi kärsimysnäytelmäksi, joka pahimmillaan sairastuttaa niin puolison kuin lapsetkin. Uhrien avunsaanti on vaikeaa, sillä narsisti osaa taitavasti kätkeä sairautensa. Jopa asiantuntijoille narsismin tunnistaminen on vaikeaa.

Freelance-toimittaja **Minna Rissanen** on omaelämäkerrallisessa kirjassaan *Sieluani et saa* tilittänyt elämänsä narsistimiehen puolisona. Häneltä meni itsetunto, oli- pa vähällä mennä henkikin ennen kuin hän ymmärsi erota.

Tilanne vaati muuton satojen kilometrien päähän, ”katoamisen” ja luotettavien ihmisten tukea. Sil-

ti Rissanen seuralaiseksi jäi pelko, joka poistui vasta miehen kuoltua.

Tuolloin alkoi vuosia kestänyt paranemisprosessi, jota hän kuvaa havainnollisesti kirjassaan.

Narsistimies toimi helluntaiseurakunnan vapaaehtoistyöntekijänä ja Rissanen kuvaus hengellisen väkivallan ja manipuloinnin käytöstä on karua luettavaa.

Nykyään Rissanen toimii eduskunta-avustajana, hänellä on uusi puoliso ja elämä on kaikin puolin kunnossa. Eduskunnan syyskiireiden keskeltä hän kommentoi lyhyesti prosessiaan.

– Toipumiseeni vaikutti se, että tukenani oli muutama luotettu ja läheinen ihminen. Ja tietenkin mieheni kuolema, joka vapautti minut pelosta. Uskon, että Jumala paran-

si sieluni haavat. Kaikille ei käy yhtä hyvin. Tiedän, että narsisti saattaa piinata uhriaan eronkin jälkeen muun muassa käyttäen lapsia välikappaleinaan.

Minna Rissanen on omakohtaisesti kokenut narsistin toimintatavat. Narsisti uhkailee, kiristää ja kurittaa lähipiiriään. Narsistin valta- asemaa ei saa horjuttaa tai kyseenalaistaa. Häntä on toteltava aina. Narsisti hallitsee uhria pelolla.

– Pelkoa lietsotaan uhkailemalla, ettei uhri selviydy yksin tai että hän menettää työpaikkansa tai lapsensa. Narsisti uhkailee uhria, tämän omaisuutta ja jopa lemmikkieläimiä väkivallalla, hän kertoo kirjassaan.

Sieluani et saa Minna Rissanen, Päivä 2011.

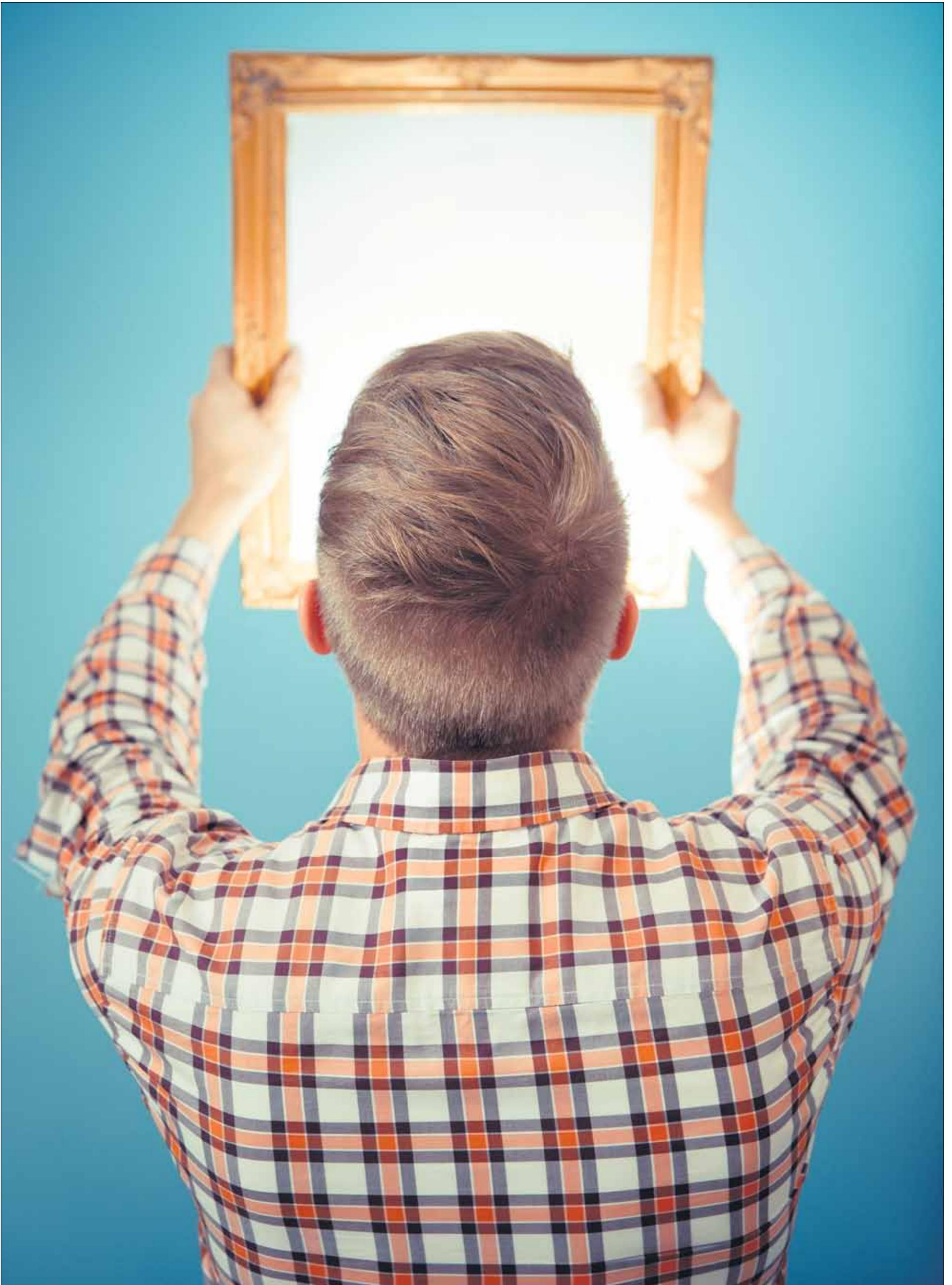
Tiesitkö?

Narsistin uhrien tuki ry auttaa

Yhdistys on perustettu auttamaan luonnehäiriöisten kanssa elävien ihmisten elämää ja jakamaan tietoa aiheesta viranomais- ta hoitoille. Yhdistys kuuluu Mielenterveyden keskusliittoon, se on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton ja sen toiminta perustuu vapaaehtoistyöhön.

Rovasti Raimo Mäkelä puhuu narsismista sielunhoitoviikonlopussa 5.–6.10. Huhtasun kirkolla. Hän on kirjoittanut narsismia käsittelevän kirjan Naamiona terve mieli. Mäkelä neuvoo, että narsistin läheisten pitää tiedostaa, mistä ilmiössä on kyse, eikä jäädä itsesyytösten eikä narsistin vaatimusten orjiksi.

Raimo Mäkelän haastattelu seurakunnan nettisivulla www.jyvaskylanseurakunta.fi

Blogit | Kalenterit | Arkistot | Kuvat | Koulutus | Linkit | Uutiskirje
Kumppanit | Appsit | Jäsen 360° | Taustat | Seurakunnan
Artikkelit | Videot | Arviot | Koulutus | Blogit | Kuvat
Blogit | Kalenterit | Arkistot | Kuvat | Koulutus | Linkit
Kumppanit | Appsit | Tapahtumat | Feedit | Seurakunnan
Uutiset | Videot | Taustat | Koulutus | Blogit | Kuvat

**Käytä vaikutus-
valtaasi!**

Ilmoittaudu Kotimaa Pro -kehittäjäksi. Saat ammattilaiskanavan koekäyttösi ensimmäisten joukossa syksyllä 2013.

Varaa paikkasi:
www.kotimaapro.fi/vaikuttaja

KOTIMAA

On nyt enemmän. Kotimaa on **PRO**

Tietoa, sisältöä, palveluja.
Nyt kaikki samassa paikassa.

Kotimaa Pro on seurakunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden ammattilaiskanava, joka kokoaa verkkoon yhteen paikkaan monipuoliset sisällöt ja palvelut. Kaikki on nyt Kotimaassa ja Kotimaa on kaikkialla!

Kotimaa-lehti

Nauti tutun lehden seurasta joka torstai. Löydä tietoa, taustoja ja väitteitä kirkosta anno domini 2013.

Näköislehti

Lue koko Kotimaa-lehti verkossa – tietokoneella, tabletilla ja älypuhelimella. Aikaan ja paikkaan katsomatta.

K24

Seuraa ajankohtaisia uutisia, blogeja ja keskusteluja.

Ammattilaiskanava

Käytä verkkopalvelun sisältöä helpottamaan työtäsi. Kotimaa Pro tarjoaa työhön parhaat käytännöt sekä työmuotokohtaiset teemasisällöt.

www.kotimaapro.fi

Palokan kirkon 35-vuotisuutta juhlietaan perheiden voimin

SEPPÖ HAUTALAHTI teksti
SEURAKUNNAN TIEDOTUS kuva

Palokan kirkko täyttää 35 vuotta. Kirkon synttärjuhlinnassa painotetaan alue seurakunnan monipuolista lapsi- ja perhetyötä. Palokan seurakuntakeskus valmistui

vuonna 1978. Sen suunnitteli arkkitehti **Antti Eskelinen**.

Palokkalaiset osallistuivat aktiivisesti kirkonkellon hankintaan ja kirkkotekstiilien valmistukseen. Kirkkotekstiilitalkoisiin osallistui noin 60 vapaaehtoista tekstiilipettäjä **Sirkka Leskisen** johdolla.

Nykyiset kirkkotekstiilit ovat **Aino Kajaniemen** käsialaa. Ne tilattiin kirkon 25-vuotisjuhlan kunniaksi. Alttarin edessä pidettävässä kirkkotekstiilissä eli antependiumissa toistuu puuteema, mikä sopii hyvin alttarin takana avautuvaan luontomaisemaan.

Aino Kajaniemen suunnittelemissa Palokan kirkon kirkkotekstiileissä toistuu puuteema. Ensimmäiset tekstiilit olivat talkoolaisten käsialaa.

Palokan partiolaiset keräsivät varoja kirkonkelloa varten. He järjestivät jättepaperi- ja pullonkeräyksen ja myivät viidenkymmenen markan hintaisia pienoiskelloja.

Kirkon laajennuksen yhteydessä vuonna 1999 kellotorni uusittiin. Kellotorniin tuli kolme uutta kelloa. Niiden soitossa kuuluu virren 200 sävelmä *Oi kuinka ihana on huonees Jumala*. Alkuperäinen kirkonkello palvelee Koivuniemen leirikeskukseen kappelissa.

Palokan kirkon 35-vuotisjuhlaa vietetään mikkelinpäivänä 29.9. klo 10 alkaen. Perhemessun jälkeen kirkkokahvit. Päiväkerhoilissa on esillä lasten tekemiä enkelikuvia. Juhlahetkessä muistellaan kirkon vaiheita.

Facebookissa nähdään! Henki & elämä

Jalkahoidot, hieronnat ja lahjakortit
Hierontapiste Iisopista,
Liisa Nipuli
Kauppakatu 28 A 54
050 362 27 44

LAKIASIAINTOIMISTO VARATUOMARI RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689, 014 645 234
Kauppakatu 2 D, 2. krs 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolumbus.fi
www.kivelä.fi
• perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäynteinä

Ilmoitusmarkkinointi
Jaana Mehtälä p. 020 754 2309
jaana.mehtala@kotimaa.fi
 KOTIMAA-YHTIÖT

HIEROJA - KUPPARI
JALKOJEN HOIDON AMMATTITUTKINNON SUORITTANUT
Sirkku Lahtinen
Väinönkatu 7 A 4
Puh. 615 220, 0400-647 547

Perunkirjoitukset
20 v-kokemuksella.
P. 044 0644 897

Juhlan Paikka
Pito- ja Juhlapalvelu
PUNAINEN PIRTTI KY
Ilmarisenkatu 20, 40100 Jyväskylä
p. (014) 378 1802 www.punainenpirtti.fi

Taide- ja Kehysliike PEKKA KORHONEN
Gummeruksenkatu 3, 40100 Jyväskylä, p. 217 587

Vietä tunnelmalliset juhlat Marttakeskuksessa

Lisätiedot ja pöytävaraukset:
Juhla- ja kokouspalvelu Martta
Yliopistonkatu 11, 40100 Jyväskylä,
puh. 045 116 7765, www.juhlapalvelumartta.fi

Risto Blom
KALLEIN JALOKIVI
– suuri kultainen kaupunki

Mihin sinä uskot? Miten perustele uskosi? Mitä sinulle merkitsee Jumalan armo Jeesuksessa Kristuksessa?

Pastori Risto Blom selvittää tässä kesällä ilmestyneessä kirjassaan kristinuskon tärkeimpiä ja keskeisimpiä asioita, joista jokaisen kristityn tulisi olla selvillä.

Kirjassa on n. 200 s. selittävää tekstiä ja n. 140 s. saarnoja, jotka myös selittävät käsiteltävänä olevia asioita. Sopii sekä teologeille että maallikoille, kirjassa ei käytetä teologisia termejä.

Myynti: Ristikukka Kustannuksen nettikirjakauppa (www.ristikukkakustannus.fi) sekä muut kristilliset kirjakaupat

Kovakantinen, sidottu. Hinta 27 €

Ostamme kulta- ja hopeatuotteesi luotettavasti joka arkipäivä.

Käteismaksu.

KYTÖLÄN kello & kulta

Torikeskus, puh. (014) 618 958

NYT LAATUA PARHAIMMILLAAN!

Linssit -50%

SILMÄLASIEN OSTAJILLE
Tarjous voimassa 30.9. saakka.
Hyvä palvelu – nopea toimitus.

Kauppatorin OPTIIKKA

Väinönkatu 36, 40100 Jyväskylä, p. (014) 621 488

KotiData

0600 950 50
1,48€/min+pvm/mpm

Autamme tietokoneasioissa.
Myös asiakaskäynnit!

Vaihde 040 750 7550

elämän valoissa ja varjoissa

Yliopistonkadun **Kukka ja hautaustoimisto**

Yliopistonkatu 42

PALVELEMME: ark. 9-17, la 9-13, p. 612 404

EkoCenter Noutopalvelu 020 712 1580
Kirpputorit

Vaatteet Huonekalut Kengät Astiat Kirjat yms.
Aina edullista ostettavaa!

EKOCENTER KANKITIE Kankitie 10, 40320 jkl 020 712 1580
EKOCENTER HARJUNPORRAS Gummeruksenkatu 13, 40100 Jyväskylä 040 765 3303

HYVIÄ TAIMIA ON ILO ISTUTTAA!

TAIMIPIHA

VAPAAHERRANTIE 8, Jyväskylä
Puh. 610 755 • www.taimipiha.fi
ma-pe 9-18, la 9-18, su 12-16

Pintaa syvemmältä.

Tervetuloa magneettikuvaukseen, mammografiaan ja rintavastaanotolle Sepänkadulle.

Taina Usenius
Syöpätautien erikoislääkäri

Jussi-Pekka Usenius
Radiologian erikoislääkäri

JYVÄSKYLÄN **Magneettikuvaus**

Sepänkatu 14, Jyväskylä | p. 040 771 3222 | www.jklmagneetti.fi

Kirkkoretki lauantaina 5.10.

Tervetuloa kirkkoretkelle Petäjaveden, Keuruun ja Pihlajaveden vanhoihin kirkkoihin
5.10.2013 kello 10.00–16.00.

Tutustumisretken hinta 50 € sisältää linja-autokuljetuksen (Tilausajolaituri, Harjukatu), asiantuntijaopastuksen sekä lounaan Keuruun vanhassa pappilassa "Pappilan Pidot"

Retken järjestää Jyväskylän alakaupungin asukasyhdistys ry
Viimeinen maksuajankohta on 25.9.2013.
Pankkitili: FI85 8000 2113 2867 27

Ilmoittautuminen

eerokuus@gmail.com, Eero Kuusela 0500-542340

Enkeleitä ja pehmoleluja

TULE PEHMOLELUKIRKKOON VAAJAKOSKELLE!

■ Nappaa kainaloon oma pehmolelusi ja tule katsomaan, miltä pehmolelujen täyttämä kirkko näyttää. Perheiden yhteinen pehmolelukirkko keski-
viikkona 2.10. klo 18 jo toista kertaa.

PERHEIDEN PIKKUKIRKKO

■ Perheiden pikkukirkko on Halssilassa sunnuntaina 29.9. klo 16 (huom. aika!) Menossa mukana Annemari Siistonen, Maria Salmela ja Sirpa Helle.

ENKELIT ESILLÄ KELTINMÄEN PERHEMESSUSSA

■ Perhemessu on Keltinmäen kirkossa sunnuntaina 29.9. klo 10. Messun jälkeen kahvit ja kirkkotorilla enkelinäyttely, joka jatkuu pe 4.10. saakka.

ENKELIN SIIVEN KOSKETUSTA KAUPUNGINKIRKOSSA

■ Mikkelinpäivän perhemessu Kaupunginkirkossa sunnuntaina 29.9. klo 10. Enkelin siiven kosketusta ihmettelemässä Johanna Niiles-Hautanen, Tuija Pirtala, Piia Laasonen ja bändi, Kati Koskinen, Laura Ylistö ja Johanna Kontinen.

KORPILAHDEN VAUVAT KIRKKOON!

■ Vauvakirkko on sunnuntaina 29.9. seurakuntatalolla klo 16. Vauvojen kanssa messussa Marjut Haapakangas ja Anne Laakso-Viholainen.

KUOKKALASSA PERHEMESSU JA LOUNAS

■ Mikkelinpäivän perhemessu on Kuokkalan kirkossa sunnuntaina 29.9. klo 11. Sen toimittavat Riku Bucht, Pekka Mustonen, Sirpa Lampinen ja Tiina Korhonen. Messun jälkeen keittolounas 4/2 euroa.

PALOKASSA KIRKON SYNTTÄRIT JA LASTEN ENKELITAIDETTA

■ Koko perheelle tarkoitettua lasten virsi-illasta kirkolla ti 24.9. klo 18–19 tutustutaan laulaen, leikkien, liikkuen ja soittaen Lasten virsi-kirjaan. Harjoittelemme lauluja ensi sunnuntain perhemessua varten.

■ Mikkelinpäivän perhemessussa sunnuntaina 29.9. klo 10 vietetään Palokan kirkon 35-vuotissynttäreitä kakkukahvein ja -mehuin. Esillä on kerholaisten enkeli aiheinen taidenäyttely. Messun toimittavat Seppo Hautalahti, Niina Kari ja Tuovi Ruhanen, laulu Marianne Mäenpää.

AVOIMET OVET JA KOTIRUOKAA NEULASKODILLA

■ Avoimet ovet uudistuneella Neulaskodilla sunnuntaina 29.9. Touhut alkavat klo 15, perhemessun klo 16 toimittavat Päivi Kärkkäinen ja Tiina Laiho. Sen jälkeen on tarjolla Neulaskodin kotiruoka, 3,50 €/aik., 1,50 €/lapsi, alle 4v ilmaiseksi.

KAMU-KOIRA JUHLII NELIVUOTIAIDEN KANSSA KELTINMÄELLÄ

■ Tänä vuonna neljä vuotta täyttävät lapset, jotka asuvat Keltinmäen alue-seurakunnan alueella, viettävät synttäreitä tiistaina 24.9. klo 18 Keltinmäen kirkossa. Tervetuloa lapset, perheet ja kummit! Ohjelmassa Kannelkoira Kamun synttärilyllätys.

Kirkoissa soi

MITÄ IHMETTÄ? IDÄN IHMETTÄ TIETYSTI

■ Idän ihmeiden levyjulkistamiskonsertti nuorille aikuisille 2.10. klo 18 Kuokkalan kirkossa, liput 5 euroa. Konsertin jälkeen iltapalaa ja yhdessäoloa.

PEKKA SIMOJOKI KONSERTOIT TIKKAKOSKELLA

■ Kitara ja mies ja -kokoontulo kuullaan Tikkakosken kirkossa 29.9. klo 20. Luvassa on Simojoen tuotantoa vuosien varsilta. Lisäksi Simojoki kertoo kokemuksia ja kohtaamisia Afrikasta. Myös yhteislaulua.

Sysseikkailuleiri

9–12-vuotiaille tytöille ja pojille

Koivuniemen leirikeskuksesta 14.–16.10. Mahtuu 20 osallistujaa. Hinta 30 euroa sisältää majoitukset, ruokailut ja vakuutuksen. Leirimaksu kerätään leirin alussa käteisenä. Kuljetukset omin kyydein. (Koivunientie 30, Vaajakoski). Lisätietoja Merja Kuusela 050 549 7002 ja Antti Pirttimäki 050 407 0060. Järjestää Keltinmäen ja Säynätsalon alue-seurakunta/Nuorisotyö

Tapahtumat

19.9.-3.10.2013

TAULUMÄEN KIRKKO

Messu su 22.9. klo 18, Laitinen, Saarno, Hassinen.
Messu su 29.9. klo 18, Viitala, Palola, Valtasaari.
Vanhustenviikon messu ke 9.10. klo 13, kirkkokahvit.

HUHTASUON ALUESEURAKUNTA

HUHTASUON KIRKKO
Messu su 22.9. klo 10, Siistonen, Salmela, Vepsäläinen.
Huoltamo 22.9. klo 16. Nuorille ja nuorille lapsiperheille. Huoltamotiimi, Väättäinen.
Messu su 29.9. klo 10, Konsti, Mertanen.
Leipäsunnuntai su 29.9. klo 16. Simo Lampela. (Huom. Huhtasuon kirkolla!)
Raamattu- ja lähetysilta ke 25.9. klo 18.30, Puhalainen, Tervonen.

Lapset ja perheet:
Perhekahvila ke klo 9.30.

Nuorisotyö:
Kerhoista, koulutuksista yms. tied. 050 549 7017.

Ryhmätoimintaa:
Mariat ja Martat ma 30.9 klo 18–19.30. Kierrätysaskarteluilta kaikenikäisille ma 30.9. klo 17.30–19.30. Ilm. edellisen viikon to mennessä 050 323 53 55.
Veteraanikuntoilijoiden voimistelu liikuntasalissa ma 8.30–9.30, 16.9. alkaen.
Aikuisten käsityökerho ti klo 18–20.
Pietarin killan ilta miehille ti 24.9. klo 18.
Eläkeläisten kerho to 3.10. klo 14, Konsti.

Menovinkki

Mariat ja Martat ryhmä kaikenikäisille Huhtasuon kirkon takkahuoneessa kerran kuukaudessa. Ensimmäinen tapaaminen 30.9. klo 18.

Musiikki:
MMV-kuoro to klo 17.30, uusia laulajia otetaan mukaan. Tied. 050 521 54101.

Diakoniapäivystys: ma–ke klo 9–10.30, muuna aikana 050 549 7005/elina.vepsalainen@evl.fi.

HALSSILAN KIRKKO
Messu su 22.9. klo 12, Väättäinen, Salmela.
Perheiden pikkukirkko su 29.9. klo 16 (huom. aika!) Siistonen, Salmela, Helle.
Leipäsunnuntai su 29.9. Huhtasuolla! Raamattuopetuksen ja musiikin ilta ke 2.10. klo 18.30. Uskon aarteet kantavat elämää, Tervonen, Pertti Kallio, Aino Viitanen, Väättäinen. Musiikki Maria ja Ville Jaakkonen. Iltatee.

Lapset ja perheet:
Ensivauva-ryhmä ti klo 9.30–11.30.
Hukkaperän Pyhis ti 24.9. klo 18–19.
Perhekerho ke klo 9.30–11. Tied. p. 050 407 9126.
Muskarit to klo 9.15, 9.45 ja 10.30. Tied. 050 340 9893.

Kouluikäiset:
Toimintakerho ma klo 18, 10–12-v. tytöille ja pojille.
Toimintakerho ti klo 18, 7–9-v. tytöille ja pojille.

Ryhmätoimintaa:
Aamurukouspiiri ke klo 8.
Torstaitapaaminen to 13, (paritt.vk) (ei 26.9.)
Raamattupiiri to klo 18.
Miesten tupailta ke 25.9. klo 18, Kimmo Laitinen (seur. 30.10, 27.11, 18.12.).

Musiikki:
Iloset ke klo 12.
Ihanaiset ke klo 18.
Tied. 050 380 0608.

Diakoniapäivystys: ma–ke klo 9–10.30, muulloin 050 549 7024, juha.halonen@evl.fi.

Menovinkki

Syysretki Mikkelisiin 10.10. Hinta 45 euroa (sis. matkan, lounaan ja kahdet kahvit) Kohteet: Mikkelin taidemuseo, Tuomiokirkko, Kenkävero. Ilm. 1.10. mennessä Elina 050 5497005 tai Juha 050 5497024.

KELTINMÄEN ALUESEURAKUNTA

KELTINMÄEN KIRKKO
Israelin matkan esittelyilta pe 20.9. klo 17.30 Väättäinen, Rantanen.
Messu su 22.9. klo 10, Väättäinen, Pitkänen, Lintunen, pyhäkoulu. Kahveilla syksyn satoa, mm. syyspuuroa. Voit tuoda tarjottavaa vaikka puutarhastasi.
Aamurukous ti 24.9. klo 8–8.30.
4-vuotissynttärarit ti 24.9. klo 18. Kannelkoira Kamun synttärilyllätys.
Ajankohtainen Raamattu-opetusarja ke 25.9. klo 18. Viljele ja varjele – ihmisen luomakunnassa. Pitkänen.
Hiljainen aamurukous to 26.9. klo 8–8.30.
Perhemessu su 29.9. klo 10, Ridanpää, Salminen, Nieminen, Erkamaa, kahvit. Enkelinäyttely jatkuu pe 4.10. saakka.
Aamurukous ti 1.10. klo 8–8.30.
Hiljainen aamurukous to 3.10. klo 8–8.30.
Jumalanpalveluksen jälkeen mahdollisuus keskusteluun ja esirukoukseen.

Lapset ja perheet:
Päiväkerhot tied. 050 372 5573 ja 050 412 1514.
Perheolkkari ke klo 9–11.
Lapsi- ja perheyön tied. 050 340 0639.
Muskarit Karoliina 050 340 9898, tied. Tiina 050 571 5155.

Kouluikäiset:
Tied. 050 549 7002.

Nuoret:
Tied. 050 549 7010, 050 549 7030.
Ryhmä Facebookissa: Keltinmäen alue-seurakunnan nuorisotyö.
Perusisokoulutus ke klo 17–18.30. (25.9. ja 2.10.)
Jatkoisokoulutus ti klo 17 (1.10.)
Nuortenillat ke klo 18.30 (25.9., 2.10.)
Perusisoleiri 25.–27.10.
Jatkoisosten ja avustajien leiri 15.–17.11.
Joululeiri 6.–8.12.

Ryhmätoimintaa:
Lähetyspiiri ma klo 13.
Olohuone ke klo 13–15. Tarjoilua, vapaaeht. maksu. Tied. 050 549 7032.
Aiheita 25.9. Lähetysolkkari, Marjatta Tervonen, 2.10. Kuvia maailmalle. Olavi ja Sirkka Immonen. 9.10. Vanhusten viikon messu Taulumäen kirkossa, kahvit. Kuljetus reitillä: Keltinmäki klo 12, Kypärämäki klo 12.15, Kortepohja klo 12.30. Ilm. kuljetusta varten 2.10. mennessä oman alueen diakoniatyöntekijälle. Keltinmäki Kallio 050 549 7032, Kortepohja Häyrinen 050 5497008 ja Kypärämäki Erkamaa 050 549 7026.

Maahanmuuttajat ti klo 10–12.

Musiikki:
Näkkäri, kuoro kouluikäisille ke klo 15.30. Tied. 050 549 7049.
Seurakuntakuoro to 18–19.30. Tied. 050 521 5414.

Diakoniatyöntekijä:
Päivystys ti klo 9–11 ja to 12–14, muulloin sop. mukaan, 050 549 7032, heidi.kallio@evl.fi. Ei päivystystä 26.9.
Huom! Olen tavattavissa Keitaalla 1.10. klo 11.30–13. Voit tulla juttelemaan. Keitaalla ohjelmaa 12.15–12.45.

Menovinkki

Israel-matkan esittelyilta Matti Väättäinen ja Jukka Rantanen kertovat Keltinmäen kirkossa 20.9. klo 17.30 matkasta, jonka Keltinmäen alue-seurakunta järjestää 27.4.–4.5.

KORTEPOHJAN SEURAKUNTAKESKUS
Messu su 22.9. klo 16, Väättäinen, Nieminen, Lintunen, Häyrinen, Nuorten aikuisten kuoro Lähde! Messuun kutsutaan erityisesti opiskelijoita ja nuoria aikuisia. Kahveilla syksyn satoa, mm. syyspuuroa. Voit myös tuoda tarjottavaa keittiöstäsi tai puutarhastasi.
Perjantain Puolipäivä -hiljentymisryhmä pe 27.9. klo 12–14. Hiljentymään seuraavan sunnuntain Raamatun tekstien äärelle. Raamattu ja muistiinpanovälineet mukaan. Tied. 040 709 4062
Messu su 29.9. klo 16, Ridanpää, Nieminen, pyhäkoulu, kahvit.
Pappi paikalla to 3.10. klo 12.30–13.30. Jumalanpalveluksen jälkeen mahdollisuus keskusteluun ja esirukoukseen.

Lapset ja perheet:
Päiväkerhot tied. 050 408 8852, 050 380 0426.
Perheolkkari ma klo 9–11.
Lapsi- ja perheyön tied. 050 340 0639.
Muskarit tied. 050 571 5155.

Kouluikäiset:
Tied. 050 549 7002.

Nuoret:
Tied. 050 549 7010, 050 549 7030.

Ryhmätoimintaa:
Lähetyskeskitysopiiri ke klo 10–12. (paritt. viikot). Alkaa 25.9.
Tiistaitapaaminen ti klo 13–14.30 (paritt. viikot).
Torstaitapaaminen avoinna klo 12–13.30. Tarjoilu maksutonta.
Lähetys- ja Raamattupiiri ke 2.10. klo 13 (parill. viikot), Helle.

Musiikki:
Lähde! kuoro nuorille aikuisille to klo 18–19.30. Tied. 050 549 7049.

Diakoniatyöntekijä:
Päivystys ti ja to klo 9–10.30, muulloin sop. mukaan, 050 549 7008, leena.hayri-nen@evl.fi. Päivystystä ei ole 19.9.

KYPÄRÄMÄKI-KÖHNIÖ
Hartaus ke 25.9. klo 12.30, Päivätoimintakeskus Salokatu 20.

Lapset ja perheet:
Kypärämäen toimitilat Työväenyhdistyksen tiloissa os. Erämiehenkatu 6.
Päiväkerhot tied. 050 408 8852, 050 380 0426.
Perheolkkari to klo 9–11.
Lapsi- ja perheyön tied. 050 340 0639.

Kouluikäiset:
Tied. 050 549 7002.

Nuoret:
Tied. 050 549 7010, 050 549 7030.

Ryhmätoimintaa:
Saihoakadun olohuone (Saihoakatu 4) ti 24.9. klo 11–12 aiheena enkelit. Ti 1.10. muovailaan kämmenristit. Lounas klo 12–13, (3,50 €). Tied. 050 549 7026, ainoleena.erkamaa@evl.fi.

Diakoniatyöntekijä:
Kypärämäen päivystys Kortepohjan srk-keskuksessa (Isännantie 4). Huom! jatkossa keskiviikkoisin klo 9–11. Tied. ainoleena.erkamaa@evl.fi, 050 549 7026.

RUOKE-KUOHU-VESANKA
Kuohun päiväpiiri kylätalolla. Tied. 050 549 7026. Erkamaa.
Hengellinen iltapäivä, Vesanka-Ruoke Tied. Kallio 050 549 7032.

KESKUSTAN ALUESEURAKUNTA

KAUPUNGINKIRKKO
Avoinna ke–pe klo 11–14.
Messu su 22.9. klo 10, Wuolio, Niiles-Hautanen, Valtasaari.
Virsi- ja lauluhetki ke 25.9. klo 12.
Nuorten messu ke 25.9. klo 19.
Viikkomessu to 26.9. klo 13.
Perhemessu su 29.9. klo 10, Niiles-Hautanen, Pirtala, Laasonen, bändi, Koskinen, Ylistö, Kontinen.
Virsi- ja lauluhetki ke 2.10. klo 12.
Nuorten messu ke 2.10. klo 19.
Viikkomessu to 3.10. klo 13.

PAPPILA, Vapaudenkatu 26
Raamattupiiri kaikenikäisille ti klo 10.
Hanna-rukouspiiri ma 7.10. klo 18.

Lapsille ja perheille:

Päiväkerhot 3–5-vuotiaille Lutakossa, Lohikoskella ja Yliopistonk. kerhotilassa. **Ekavauvoryhmät, perhekerhot.** Tarkemmat tiedot nettisivuilta.

Pappilan perhepyhäkoulu paritt. viikot (joka toinen su) klo 16.

Lapsi-, perhe- ja pyhäkoulutyön tied. johanna.kontinen@evl.fi, 050 340 9895.

Muskarit: Yliopistonk. 28, kerhotila **Pikkuhuilistit** ma klo 15–15.45

1-v. ma klo 15.45–16.15

Kultahiput, pienet kehitysvammaiset ma klo 16.15–17.

Tied. terhi.hassinen@evl.fi, 050 340 9893.

Vauvat ke klo 15.45–16.15

2-v. ke klo 16.15–17

Satumuskari 3–4v ke klo 17–17.45

Tied. ja muskareiden hajapaikkojen tied. tiina.jarvinen@evl.fi, 050 571 5155.

Kouluikäiset:

Kerhot jatkuvat uusissa tiloissa tammi-kuussa. Tied. johanna.matilainen@evl.fi, 050 595 3945.

Nuoret:

Nuortenilta to klo 19–21 Keskusrk-talolla.

Nuorten sururyhmä tied. ja ilm. Teresa Muhonen 050 549 7016 tai Johanna Matilainen 050 595 3945.

Nuorisotyön tied. juha.koivuova@evl.fi, 050 549 7016, teresa.muhonen@evl.fi, 050 549 7004, ja nuorisot- ja rippikoulutyön vastuupappi ville.tikkanen@evl.fi, 050 400 0013.

Varttuneelle välle:

Varttuneiden ja eläkeläisten piiri Puistotori 4, ke klo 13.

Mallan kammari parilliset viikot, joka toinen to klo 14.

Eläkeläisten piiri, Viitakoti, ke klo 14, paritt. viikot.

Cygnauksenkadun korttelikerho to 10.10. klo 10–11.30.

Kuorot:

Hyvät Jyvät ti klo 19 Pappilan rippikoulusalissa. Tied. 050 521 5411.

Stemmia to klo 17.30 Lahjarjun kappelissa. Tied. 050 549 7020.

Diakonia:

Päivystykset ma, ke ja to klo 9–11 Cygnauksenkatu 8. Lea Pietiläinen 050 549 7027, Katja Nuuhkarinen 050 340 0665, Sari Solismaa 050 549 7006 tai Auni Pelkonen 050 549 7001. Ei päivystystä to 26.9. Lohikoskella ei päivystystä.

Avoin aamukahvila ja käsityöpiiri Keljon palvelutalon B-talon 4.krs. alkaa 24.9. tiistaisin klo 10–12.

Menovinkki

Retkiperhekerho metsästää sienimetsän antimia 25.9. klo 17.30–19.30 Sallaajärven laavun maisemissa. Sienikorit, eväät, taskulamppu ja sään mukainen varustus! Tied. Johanna 050 340 9895.

LOHIKOSKI

Lahjarjun kappeli, Ukoniementie 2. **Messu** su 22.9. klo 12, Tikkanen, Lampinen.

Lauluilta ja tee ke 25.9. klo 18, Valta-saari, Riitta Lampila.

Messu su 29.9. klo 12, Watia, Tenkanen. Kahvit.

Lapsille ja perheille:

Päiväkerhot, ekavauvoryhmä ja perhekahvila Lohikosken kirkon asuntosiiven kerhotilassa. Katso nettisivuilta.

Muskarit: 1–2-v. to klo 9.30–10.15.

Satumuskari 3–4v to klo 10.15–11. Tied. ja muskareiden hajapaikkojen tied. tiina.jarvinen@evl.fi, 050 571 5155.

Kouluikäiset:

Askarteluterho to klo 17–18.30, Lohikosken kirkon asuntosiiven kerhotilassa. Tarkempia tietoja nettisivut ja johanna.matilainen@evl.fi tai p. 050 595 3945.

Nuoret:

ks. Keskusta. Nuorisotyön tied. juha.koivuova@evl.fi, 050 549 7004, teresa.

muhonen@evl.fi, 050 549 7016, ja nuorisot- ja rippikoulutyön vastuupappi ville.tikkanen@evl.fi, 050 400 0013.

Menovinkki

Nuorten sururyhmä

14–17-vuotiaille tytöille ja pojille, jotka ovat menettäneet läheisensä. Käsitellään surua jutellen ja toiminnallisten menetelmien avulla. Aloitus 1.10. Tied. ja ilm. Teresa 050 549 7016 tai Johanna 050 595 3945.

Ryhmätoimintaa:

Miesten raamattupiiri Lahjarjun kappelin tiloissa ma klo 18. Tied. Pentti Ahonen. 044 314 0848.

Avoin solu ti klo 16–17.30. Kokoon-tuu kodeissa. Tied. Hely Järvinen 050 359 5611.

Diakonia ja lähetys:

Diakoniapäivystykset ma, ke ja to klo 9–11, Cygnauksenkatu 8. Tied. Auni Pelkonen 050 549 7001. Ei päivystystä to 26.9. Lohikoskella ei päivystystä.

Olohuone Lahjarjun kappelilla ti 24.9. ja 1.10. klo 9–11.

Eläkeläisten kerho ti 24.9. klo 12 Lohikosken päiväkeskuksessa.

Leivontatalkoot ti 1.10. klo 12 Lohikosken kirkolla.

Seurakunnan hartaus to 10.10. klo 12 Lohikosken päiväkeskuksessa.

KORPILAHDEN ALUESEURAKUNTA

Palvelupiste avoinna ti–to klo 9–15 p. 050 5579 012. Muina aikoina virkatodistukset ja toimitusten sopiminen p. 050 363 2300, hautausasiat 040 1623982, muissa asioissa yhteys työntekijöihin.

Jumalanpalvelukset

Messu su 22.9. klo 10, kirkko. Haapakangas, Tiusanen. Kahvit.

Pohjoisten kylien jumalanpalvelus su 22.9. Tikkanen Harjulassa klo 15. Haapakangas, Tiusanen. Kahvit.

Vauvakirkko su 29.9. seurakuntatalolla klo 16. Haapakangas, Laakso-Viholainen.

Muita tilaisuuksia:

Hengellinen matkakumppanuus -ilta ma 23.9. srk-talo klo 18. Samaa aikaan

Taidepyhis 3–12-vuotiaille.

Hartaushetki ke 25.9. Iltatähti klo 13.

Tuunaa ja Taiteile -ilta ma 30.9. klo 17–21 srk-talolla. Aikuisten musiikki- ja kädentaitopajoja. Tule silloin, kun sinulle sopii, materiaalimaksulla omaksi tai lahjaksi tai lahjoita lähetysten ja diakonian myyjäisiin! Musiikkipaja klo 17.30–19, pieni hartaus ja tarjoilua. Tarkempi ohjelma: www.jyvaskylanseurakunta.fi/aluseurakunnat/korpilahti/nuoret/nuoret-aikuiset

Hartaushetki ti 1.10. Korpilampi klo 12.15.

Diakonia: **Väentupa** ti 24.9. ja 1.10. klo 11–14 Korpikeltaalla.

NOJA-ryhmä ti 24.9. klo 18 srk-talolla.

Palvelupäivä ke 25.9. klo 10 srk-talolla.

Musiikki:

Kirkkokuoro paritt. viikoilla to klo 18–20 srk-talolla. Tied. 050 5579 004.

Nuoret:

Hengari: ma 14.30–16.30.

Koulupäivystys: ti ruokkioksella.

Isokoulutus: paritt. viikot to klo 15.30–17.30.

Nuortenilta: ti 1.10. klo 16–18

www.jyvaskylanseurakunta.fi/aluseurakunnat/korpilahti/nuoret/Facebook: www.facebook.com/#!/KorpilahdenAluseurakunnanNuorisotyö

Kouluikäisille:

Taidepyhis ma 23.9. klo 18–20 srk-talo.

Leiri Mutasella 5.–6.10. Ilm. nettisivuilla 29.9. mennessä!

Kerhot ym. toiminta: www.jyvaskylanseurakunta.fi/aluseurakunnat/korpilahti/kouluikäiset/

Lapsille ja perheille:

Lastenohjaajat 050 557 9006 ja 050 557 9013, lapsityönohjaaja 050 340 0639

Päiväkerhot ma Horkka, ti srk-talo, pe Korpilampi, kysy vapaita paikkoja 050 557 9006.

Perhekerho to klo 9.30–11.30 srk-talolla. Huom! Ei kerhoa 26.9.

Perhekerho ke klo 9–11.30 Ylä-Muuratjärven kylätalolla.

Taaperoryhmä pe 27.9. klo 9.30–11 srk-talolla.

Vauvaryhmä ma 30.9. klo 14–15.30 srk-talolla.

Taidepyhis 3–12-vuotiaille ma 23.9. klo 18–20 srk-talolla.

Vauvakirkko su 29.9. klo 16 srk-talolla.

Kirkkohetki to 3.10. klo 9.30 kirkossa.

Muskarit (Neulaskoti) tied. 050 571 5155

KUOKKALAN ALUESEURAKUNTA

Messu su 22.9. klo 11, Reukauf, M Korhonen, Väisänen, Ronkainen, pyhäkoulu. Kirkkokahvit.

Hiljaisuuden ilta ke 25.9. Klo 18 arkirettriitti, klo 19.30 rukoushetki.

Lasten kirkkohetki pe 27.9. klo 9.15 ja 10.15.

Perhemessu su 29.9. klo 11, Bucht, Mustonen, Lampinen, T Korhonen. Keittolounas 4/2 e.

Idän ihmiden levynjulkistuskonsertti ke 2.10. klo 18, liput 5 e. Iltapalaa ja yhdessäoloa.

Aamurukous to 3.10. klo 8.15.

Opetusilta Psalmien kirjasta to 3.10. klo 18.30, Kari Valkonen, KRS. Musiikki Saara Mörsky. Kahvi klo 18.

Seurakuntaretki Alavudelle ja Tuuriin to 3.10. Lähtö klo 8. Ohjelmassa mm. tutustuminen Alavuden kirkkoon ja käynti Keskisen kyläkaupassa. Paluu n. klo 17. Hinta 35 e. Tied. ja ilm. ke 25.9. mennessä 050 549 7034 (Päivi) tai 050 549 7007 (Emppu).

Menovinkki

Matkakumppanuus-ryhmät

Kuokkalassa nuorille aikuisille ja opiskelijoille: toinen ryhmä joka toinen keskiviikko klo 14 (lapsille ohjelmaa) ja toinen ryhmä joka toinen torstai klo 18. Ryhmä toimii osanottajiensa hengellisenä ohjaajana. Ilm. 20.9. mennessä kati.reukauf@evl.fi, 050 521 5412.

Lapset ja perheet:

Eevat – voimaannuttava ryhmä yksinhuoltajanaisille 24.10.–10.4., joka toinen to klo 13.45–15.15. Lapsille omaa ohjelmaa. Ilm. 7.10. mennessä www.jyvaskylanseurakunta.fi/Ilmoittaudu. Past. Minna Korhonen 050 523 4134 ja lastenohj. Anneli Tuomaala 050 340 9894. Ks. myös Matkakumppanuus-ryhmät!

Perhekerho ma klo 9.30–11.30.

Isovanhemman kaa –iltapäivä ti klo 14–16.

Lapsiparkki ke klo 12.30–15.30 kirkolla, maksu 2 e sis. välipalan. Ilm. edell. maanantainhinnassa 050 380 0247.

Iskän kaa –ilta ke klo 17.45–19.45 (paritt. viikot).

Perhekahvila to klo 14.30–16 (parill. viikot) Ristonmaan päiväkodissa.

Vauvaperhepäivä pe klo 9.30–11.

Päiväkerhot tied. 050 443 3572.

Lapsi- ja perhetyön tiedustelut: 050 340 9887.

Muskarit: tied. 050 340 9898.

Kouluikäiset:

Kerhot ja ilmoittautumiset löytyvät sivulta www.jyvaskylanseurakunta.fi/Kuokkala/Kouluikäiset.

HopLop- ja teatteriretki Kuopioon 1–6-luokkalaissille la 5.10. Ilkointia HopLopissa ja seikkailunäytelmä Peppi Pitkätossusta Kuopion Yhteiskoulun näyttämöllä. Hinta 30 e sis. matkat, pääsyliput, ruoan ja eväät. Ilm. 22.9. mennessä www.jyvaskylanseurakunta.fi/Ilmoittaudu. Yhteistyössä Keskustan aluesrk:n kanssa.

Syysleiri Koivuniemessä 2–6-luokkalaissille 11.–13.10. Hinta 30 e, mahtuu 20 lasta. Ilm. 29.9. mennessä jyvaskylanseu-

rakunta.fi/Ilmoittaudu.

Tied. 050 436 8619, henna.luomala@evl.fi

Nuoret:

Nuortenillat ke klo 19.

Ryhmätoimintaa

Matkakumppanuus-ryhmät nuorille aikuisille ja opiskelijoille. Tied. ja ilm. kati.reukauf@evl.fi, 050 521 5412.

Raamattupiiri ma klo 19 kirkon alakerrassa.

Kuokkamiehet ti klo 18 (parill. viikot) kirkon alakerrassa.

Kuokkanaiset ti klo 18 (paritt. viikot 24.9. alkaen) kirkon alakerrassa, uusi naisten keskusteluryhmä.

Café Kide avoin olohuone ke klo 9.30–11.

Lähtöksen olohuone ke klo 13 (paritt. viikot) kirkon alakerrassa.

Elämässä eteenpäin -ryhmä ke klo 13 (parill. viikot) kirkon alakerrassa.

Rukouspiiri ke klo 19–20.30 alakerrassa.

Torstaitapaaminen eläkeläisille to klo 13 (parill. viikot) Ei kerhoa 19.9. eikä 3.10. (retkipäivä).

Musiikkiryhmät:

Kehittyvät laulajat ma 23.9. klo 18.

Kanteleryhmä ti klo 10–13.

Kantaattikuoro ke klo 18.15.,

Gospelkuoro Lentoon to klo 18, katso tarkemmin nettisivut!

Diakoniatyöntekijöiden vastaanotto ma–ti klo 9–11, muuna aikana sop. mukaan. Päivi Heikkilä 050 549 7034, Marjo Ronkainen 050 549 7007.

PALOKAN ALUESEURAKUNTA

PALOKAN KIRKKO

Tilkkutäkkipöytä su 22.9. klo 10, Ahonen, Sulkala, Tahkola, kirkkokahvit.

Raamattupiiri ti 24.9. klo 18 takkahuoneessa, tied. 040 7090142.

Miesten piiri ti 24.9. klo 18 kirkon parvella, tied. 050 68691.

Rukouspiiri ke klo 18 kirkon parvella, tied. heikki.illola@jkl.fi.

Alfa-kurssi yhdessä KohtaamisPaikka-yhteisön kanssa to 26.9. ja 3.10. klo 18 takkahuoneessa.

Perhekohtaaminen la 28.9. klo 16–8. Lapsiperheiden oma juttu kirkon alakerrassa.

Mikkelinpäivän perhemessu su 29.9. klo 10, Hautalahti, Kari, Ruhanen. Palokan kirkon 35-vuotisjuhla. Täytekkä, kerholaisten enkelinäyttely.

Aikuisten oikeesti -keskusteluryhmä ti 1.10. klo 18 takkahuoneessa. Rohkeasti ja räväkästi uskosta ja elämästä. Illan teema Kristityn vapaus.

Diakonia ja lähetys: **Lähimmäisen Kahvitupa** to klo 12–15 takkahuoneessa.

Lyydyt käsityöpiiri ma 30.9. klo 13 takkahuoneessa.

Lähtöspiiri ti 1.10. klo 10 takkahuoneessa.

Päiväpiiri ke 2.10. klo 13 kirkkosalissa ja -torilla.

Ikäihmisten syntymäpäiväjuhla pe 25.10. klo 13. Tervetuloa kaikki kuluva vuoden jälkipuoliskolla 70, 75, 80, 85, 90 tai enemmän vuosia täyttävät syntymäpäiväsankarit. Tarjoilun takia toivotaan ilmoittautumista ma 21.10. mennessä puh. 040 7090142.

Diakonian päivystys kirkolla ti ja ke klo 9–11 Halinen 040 560 9910 ja Itkonen/Nokka 040 709 0142.

Menovinkki

Lasten virsi-ilta perheille tiistaina 24.9. klo 18–19 Palokan kirkolla. Tutustutaan laulaen, leikkien, liikkuen ja soittaen Lasten virsikirjaan. Harjoitellaan lauluja sunnuntain perhemessua varten.

Lapsille ja perheille:

Perhepäivät: Ritoharju (Norolankuja 3 F) ti klo 9–11. Kirri (Kirrinpelto 1) to klo 9–11. Ei 26.9.

Mannila (Mankolant. 3) ti 9.30–11.30.

Perhepäivät kirkolla to klo 9–11. Ei pysäkkiä 26.9.

Vauvapäivät kirkolla ti klo 13–15.

Pyhäkoulu kirkon alakerta su 22.9. klo 10.

Taaperoryhmä (lapset n. alle 2 vuotta) kirkolla ke 2.10. klo 9.30–11.

Muskari kirkolla ke. Tied. 050 3409893.

Lasten virsi-ilta ti 24.9. klo 18 kirkolla.

Perhemessu su 29.9. klo 10 kirkolla. Kakukahvit ja -mehut, kerholaisten enkelinäyttely.

Lapsi- ja perhetyön tied. 040 5609908. Olemme myös Facebookissa!

Kouluikäiset:

Syksen kerhot www.jyvaskylanseurakunta.fi/aluseurakunnat/palokka/kouluikäiset/kerhot

Perhemessu su 29.9. klo 10.

Lisätietoja 040 7739851.

Kouluikäiset:

Tiedustelut p. 050 407 0060.

Nuoret:**Iltakahvila** pe 20.9. klo 17–19
Tiedustelut p. 050 407 0060**Ryhmätoimintaa:****Lähetyspiiri** ma klo 13. Parill. vkot.
Olohuone ti klo 13–15.**Diakonia:**Vastaanotto ke ja to klo 9–11 Neulaskodilla, p. 050 549 7015, elina.fuchs(o)evl.fi.
Neulaskodin ruokailu to klo 11–12 alkaen. (HUOM! muuttunut päivä).**TIKKAKOSKEN ALUESEURAKUNTA****Jylhänperän päiväpiiri** pe 20.9. klo 12.30 Rauhanyhdistyksen talolla.
Naisten ilta pe 20.9. klo 18 pappilassa. Inkeri Virkkala-Järvinen puhuu kristityn vapaudesta ja vapaaehtoistyöstä Israelissa.
Sanajumalanpalvelus su 22.9. klo 10, Vallipuro, Vuorenoja.
Mieli Maasta -vertaisryhmä pappilassa ti 24.9. klo 18–20. Ryhmä masentuneille ja heidän omaisilleen. Tied. 0408244561.
Miesten ilta Sarpatissa ke 25.9. klo 18. Pyyhe ja piipia mukaan!
Hartaus ja lähetyslounas pe 27.9. klo 11. kirkossa ja seurakuntasalissa
Mikkelinpäivän perhemessu su 29.9. klo 11, Toivio, Vuorenoja. Kahvit/mehut.
Pekka Simojoen gospelkonsertti su 29.9. klo 20.**Menovinkki****Raamatun äärellä**

2.10. klo 18 Inkeri Tuunanen puhuu Filippiiläiskirjeestä Tikkakosken kirkon seurakuntasalissa. 13.11. Risto Vallipuro puhuu Kolossalaiskirjeestä.

Musiikki:**Candela-kuoro** to klo 18:30 - 20:30.
Lapsikuoro ke klo 17–18 kirkolla.
Tied. 0405609913, ilpo.vuorenoja@evl.fi**Diakonia:****Työtupa** srk-salissa tiistaisin klo 12–16.
Miesten keskustelupiiri pappilassa ti klo 13.
Päiväpiiri Pappilassa ke 2.10. klo 13.
Lukupiiri ke 25.9. klo 13 pappilassa.
Hartaus ja aamupala to klo 10 kirkolla.
Lähetyslounas pe 27.9. klo 11 srk-salissa, vapaaeht. ruokamaksu.
Diakoniatyöntekijän vastaanotto Ajanvaraus 040 560 9916 tai marja-liisa.jaakonaho@evl.fi.**Lapsille ja perheille:****Perhemessu** kirkossa su 29.9. klo 11.
Ekavauvaryhmä Pallerot ti kirkolla klo 13–15.
Turinatuvat kirkolla ke ja to klo 9.30–11.30. Viikolla 40 Perheiden kirkkohetki ke kirkossa klo 10. Ei Turinatupaa.
Turinatupa Puuppolassa, Takalantie 2, ti klo 9.30–11.30. Ei viikolla 40: Perheiden kirkkohetki.
Pyhäkoulu Puuppolan kerhotilassa ma 23.9. klo 18–19.
Muskareita ei ole Tikkakoskella. Tikkakosken lapset voivat ilm. Palokan muskariryhmiin. Tied. 050 340 9893.
Lapsi- ja perhetyön tied. 040 560 9914.**Kouluikäiset:**Kysy vapaita kerhopaikkoja Outilta 040 5609915.
Hengari 5.–6.-luokkalaisten Puuppolan kerhotilassa, Takalantie 2, ke klo 14–16.**Nuoret:****Olo-ilta** ti klo 18–21.
Nuortenilta to klo 18–21.
Yökahvila pe 20.9. klo 18–23, yhteistyössä kunnan kanssa.
Isoskoulutukset ke 25.9. perusisot klo 17–19 ja 3. vuosikerran isoset klo 19–21.**VAAJAKOSKEN ALUESEURAKUNTA****Sadonkorjuumessu** su 22.9. klo 10. Pas-tori Mikko Laitisen lähtöjuhla. Uutispuuroa. Laitinen M., Huttunen, Laitinen L., Partanen. Kirkkokuoro. Huom. to 26.9. srkn työyhteisöpäivä. Ei toimintaa kirkolla.
Mikkelinpäivän messu su 29.9. klo 10 Rossi.

Seurat, ry, ti 1.10. kirkossa klo 17.

Diakonia:**Keskiviikkokerho** ke 25.9. klo 13 Jyskän srk-koti.
Keskiviikkokerho ke 2.10. klo 13 kirkko.
Päivystykset kirkko, ke ja pe klo 9–10. marja-leena.liimatainen@evl.fi, 040 560 9926.
Jyskän srk-koti, ti ja ke klo 9–10. tero.reingoldt@evl.fi, 040 560 9927.
Sadonkorjuumessu 22.9. lahjoituksia otetaan vastaan pe 20.9. ja su 22.9. ennen messua. Tied. 040 560 9926.**Lähetys:****Lähetyspiiri** ti 24.9. klo 13 kirkko.**Ryhmätoimintaa:****Miestenpiiri** to 26.9. klo 18.30, Lasse Nikkinen.
Miesten raamattupiiri to 3.10. klo 12.
Päiväpiiri Leppälähdessä pe 27.9. klo 12.**Varhaiskasvatus:**Kysy kerhopaikkoja varhaiskasvatustajilta.
Perhepäivät kirkolla ti klo 9, Jyskän srk-kodilla ti klo 9 sekä Kaunisharjussa ke klo 8.30.
Iltapäiväkerho alk. 24.9. klo 18.
Vauvaryhmä kirkolla ti klo 13, tied. Tarja ja Johanna.
Vauvamuskari ennen vauvaryhmää.
Muskarit kirkolla ti klo 8–12. Tied: 050 3409 893. Vauvamuskarissa tilaa!
Tukea arkeen -toiminnan tied. Tarja 0400 706 205 ja Johanna 0400 905 915.
Pyhäkoulut Tölskässä ja Kaunisharjussa (ks. nettisivut)
Pehmolelukirkko 2.10. kirkossa. Yhteystiedot: Lapsityönohjaaja vs. Leena 040 574 1706, lapsityöntekijä Eeva-Kaisa 040 545 8730, diakoni Tero 040 560 9927. Lisätietoja netissä.**Kouluikäiset:****Askartelukerho** 1–3 lk. ke klo 15–15 kirkolla. Tarvikemaksu 5 €/syksy.
Sählykerho 1–3 lk. ke klo 16–17 Jyskän koulun salissa. Salimaksu 10 €/syksy.
Monitoimikerho 1–6 lk. to klo 17.30–19 kirkolla. Tarvikemaksu 5 €/syksy.
Kokkikerho 1–6 lk. pe klo 16.30–18 kirkolla. Tarvikemaksu 10 €/syksy.
Ilm. 040 558 2542 tai satu.harjula@evl.fi**Menovinkki****Syysleiri 9–12-vuotiaille**

Intiaanihuutoja, värikkäitä höyheniä, kisailua ja iltanuotioilla hiljentymistä Koivuniemessä. Syysleiri 18.–20.10. Hintaa 30 euroa Ilm. www.jyvaskylanseurakunta.fi/ ilmoitautu Tied. satu.harjula@evl.fi, 040 558 2542.

Nuoret:**Koulupäivystys** pe 20.9. ja 27.9. 10.45–12.15. Vaajakosken koululla klo
Perjantaijuhla pe 20.9. klo 17–21.45.
Perusisokoulutus (uudet) ke 25.9. klo 17.30–19.15.
Jatkoisot ke 2.10. klo 17.30–19.15. facebookissa Ilmo Vaajakoskelta, Jonna 040 560 9925, Pasi 040 778 5178.**Musiikki:****Kantelepiiri** ma klo 19 (paritt, viikoilla.) Tied. 0400 669 146.
Toivon siivet -orkesteri ti klo 19.
Lapsikuoro ke klo 15.30.
Gospelkuoro ke klo 16.30. Tied. 040 560 9922
Seniorikuoro ke klo 12.
Kirkkokuoro to klo 18. Tied. 050 358 1860
Kaikkiin musiikkiryhmiin toivotaan uusia jäseniä!**Menovinkki****Kiinnostaako näytteleminen?**

Jouluaaton klassikko Suutari Martti -näytelmä esitetään 24.12. klo 14 Vaajakosken kirkolla. Jos olet kiinnostunut näytelmän toteuttamisesta, tule kirkolle ke 2.10. klo 18.

Yhteiset**Aseman Pysäkki**Hannikaisenkatu 27-29
jukka.rantanen@evl.fi, p. 050 360 3484,
Avoin toiminta ma–pe klo 11–15.
Laulutunti ti 1.10. klo 14.
Rukouspiiri ke klo 12.
Papintunti to klo 14.
Lenkkiryhmä pe klo 12.
Tietovisa pe klo 13.30.
Itsellisten ilta la 21.9. klo 18. Joka kuukauden kolmas lauantai.**Diakonian vanhustyön kehittämishanke**Diakonissa Eevi-Riitta Kukkonen, p. 050 300 3590, eevi-riitta.kukkonen@evl.fi
Ikääntyvän ihmisuhteet -keskusteluryhmä ma 23.9. klo 14–15.30 Keskusseurakuntatalolla, Yliopistonk. 12. Ruskan muuttuvat värit, Mairit Sorjonen ja Katja Pynnönen.**Kohtaamispaikka****PerheKohtaaminen** la 28.9. klo 16-18 Palokan kirkon alakerrassa. Lapsiperheiden oma juttu, toistemme ja Jumalan kohtaamista nyttäreitä unohtamatta. Tervetuloa sekä pienemmät että isommat lapset perheineen!
PizzaKirkko@Salsa Orkidea su 29.9. klo 17 sekä klo 19, Kauppakatu 6. Piz-zamaksu 5 €. KohtaamisPaikka-ilta uudessa ympäristössä.
Alfa keskiviikkoisin 2.10.–4.12. klo 18.30–20.30 Kilkeillä, Kevättärentie 10, Mustalampi. Tied. ja ilm. tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net, 044 524 3904.
Alfa torstaisin 26.9.- 28.11. klo 18-20**Kristilliset järjestöt****Herättäjä-Yhdistys****Lähetyspiiri** ti 24.9. klo 13.30 Ulrika Pel-tolalla, Savikkotie 2.**Jyväskylän NNKY**Puistotori 4, Toiminnanohjaaja Tanja Nieminen, 040 740 4472
jklNNKY@elisanet.fi, www.ywca.fi paikallisyhdistykset/Jyväskylä, www.facebook.com/jklNNKY**Avoin kohtaamispaikka** aamiaisineenti 24.9. klo 9–11. Henkiset voimavarat, Eevakaarina Launis.
Avoin kohtaamispaikka aamiaisineen ti 1.10. klo 9–11. Rakastan sanoja, Ritva Moisio.
Tuunaus- ja taidetyöpaja ti 1.10. klo 9–11.**Kirjapiiri II** ke 2.10. klo 18. IsabelAllende: Henkien talo.
Laku-ryhmä laulaa ja kuuntelee musiikkia pe 4.10. klo 13.
Muskariryhmiin mahtuu vielä!
Vanhempien kanssa:
Vauvat 3–6 kk (s.03/2013–06/2013) klo 15–15.30.
Vauvat 6–12 kk (s.09/2012–03/2013) klo 15.45–16.15.
Taaperot 1–2-v (s.09/2011–09/2012) klo 16.30–17.
Perhemuskari täynnä.**Jyväskylän Kristilliset eläkeläiset**

Tilaisuus Keskussrktalolla ma 23.09. klo 13.30. Kuoro, lausuntaa ja sanaa ym.

Jyväskylän Rauhanyhdistys**Nuorten perjantai** pe 20.9. klo 19, ry.
Nuortenilta la 21.9. klo 18, ry.
Alueseurat su 22.9. klo 13, Palokan kirkko ja klo 14 Petäjäveden kirkko.
Seurat su 22.9. klo 16, ry.
Kotiseurati 24.9. klo 18, Holkkitie 17a, Sääksvuori.Palokan kirkolla yhdessä alue seurakunnan kanssa. Tied. ja ilm. pekka.pirinen@kolumbus.fi, 040 513 5766.
ALFA-kurssi on hyvä mahdollisuus miettiä elämän tarkoitusta, tutustua kristinuskon perusteisiin, kysyä, etsiä ja löytää. Muut toimintatiedot mm. KohtaamisRyhmistä, raamatunlukuohjelmasta kts kohtaamispaikka.net tai Facebook: Koh-taamisPaikka Jyväskylä**Leskien klubi**Eläkeikäisille leskille. Tied. heini.lekander@evl.fi, 050 521 5416 tai
Klubi to 3.10. klo 10–12 Vanhassa pappilassa, Vapaudenk. 26. Lääkäri Helliin Torkki.**Maahanmuuttajatyö**Cygnaeuksenkatu 8
Mirja Hytönen (Kutti), maahanmuuttajatyön diakoni, 050 549 7033, mirja.hytonen@evl.fi, Nonna Iagonen, maahanmuuttajatyön avustaja, 041 705 2329, nonna.iagonen@evl.fi
Senioritanssiryhmä Keskussrktalon jumppasali (Yliopistonk. 12) ti klo 10.30–11.45.
Naisten Suomi-kerho ti 10-11.30 (Polttolinja 37) ja ke 10-11.30 (Kauppak. 13).
Paluumuuttajien kerho Keltinmäen kirkolla (Keltinmäentie 10) ti klo 10–12.
Naisten Suomi-kerho Polttolinja 3, Kuokkala ti klo 10-11.30.
Kerhot Huhtasuon kirkolla (Nevak. 6):
Naisten jumppa jumppasali ti klo 12–13.
Naisten Suomi-kerho takkahuone ke klo 13–14.30.

Seurat ke 25.9. klo 19, ry.

Syyseurat 28.-29.9.
Viikkomessu la 28.9. klo 18, Taulumäen kirkko.
Puheenvuoro la 28.9. klo 21, ry.
Seurakunnan messu su 29.9. klo 10, Huhtasuon kirkko.
Seurat su 29.9. klo 12, ry.
Seurat ke 2.10. klo 19, ry.
Yhteysdenotot: 044 505 0653.**Kansan Raamattuseura**Sanan Kulma, Seminaarinkatu 19
Raamattupiiri Sanan Kulmalla joka toinen pe klo 10 (Huom. aika!). Seur. kokoontuminen 27.9. ja sen jälkeen 11.10., 25.11., 8.11. ja 22.11. Tied. Inkeri V-J, 0400 547 753.**Keski-Suomen ev.lut. Kansanlähetys**Lähetyskoti, Kauppakatu 13, (014) 620 801, ksuomi@sekl.fi, http://keski-suomi.sekl.fi. Toimisto auki ti ja to klo 10–14.
Aamurukouspiiri pe klo 8–9.
Pointti-nuortenilta lauantaisin klo 18-20.30.
Sanan Keidas su 22.9. klo 18. Todistajien ketju, Harri Alatupa, Taina Kähkönen, Ritva Huhta-aho.
Raamattupiiri ma 30.9. klo 18.
Naisten raamattupiiri ti 1.10. klo 13.
Suomi-kerho maahanmuuttajajäsenille ke klo 10–11.30.
Maahanmuuttajatyön rukouspiiri ke klo 15.30.
Kolme Kohtaamista -ilta opiskelijoille ja nuorille aikuisille keskiviikkoisin klo 19; 2.10. järjestöjen yhteinen ilta Luther-kirkolla. Ovatko lapset synnynnäisiä uskovia? Tapio Puolimatka).
Torstaijuhla to klo 11.30–14, Sanaa ja jutustelua kahvikupin ääressä.
Perhepyhäkoulu su 22.9. klo 11. Lisätiedot: Janne Jokinen, 040 588 9153.**Paluumuuttajien kerho** takkahuone to klo 10–12.**Lentopallokerho** jumppasali to klo 17–18.**Koripallokerho** jumppasali la klo 12–13.45.**Miesten lentopallokerho** + sauna jumppasali to klo 19–21.**Näkövammais- ja omaishoitotyö**Näkövammais-, huonokuulois- ja omaishoitotyön diakoniatyöntekijä Tuija Emaus-Etindelle, p. 050 549 7023.
Päivystys ma ja ke klo 9–11, Cygnaeuksenkatu 8. Ei päivystystä ke 18.9.
Näkövammaisten ja huonokuuloisten kerho ke 25.9. klo 13-14.15 Aseman Pysäkillä, Hannikaisenk. 27–29, käynti Asemakadun puolelta. Kahvit klo 12.30. Vieraana Anneli Malinen ystävien kera.
Työntekijä mukana omaishoitajille tarjottuissa tilaisuuksissa: pääkirjaston Minnansalissa ke 2.10. klo 12–14 sekä Halssilassa la 5.10. klo 13–15 Kiitoksen aika -tilaisuudessa, jonne voi tulla hoidettavan kanssa.**Viittomakieliset**Kuurojendiakonissa Päivi Lehtinen, p. 050 549 7012, paivi.lehtinen@evl.fi, Cygnaeuksenkatu 8.
Vastaanotto ti 9–12, ke 9-11 (puh. ja web.kamera-aika klo 11–12) ja to 15.30-16.30. Ei iltavastaanottoa to 26.9. ja 3.10.
Raamattupiiri to 26.9. klo 17.30 Cygnaeuksenk. 8.**Vaajakosken naistenpiiri** ma 23.9. klo 18–20 Jurvakaisilla, Lintulenkintie 3.
Vaajakosken miestenpiiri to 26.9. klo 18.30, Kirkkotie 11.**3:16** -ilta 4.–8.-luokkalaisten pe 27.9. klo 18–20.30, Myrskylähdyn päiväkodissa, Antinmutka 18, Kinkkoma. Tied. Inkeri Lemetyinen, 050 309 7212.**Leipäsuunnuntai** su 29.9. klo 16 Huhtasuon kirkossa, Nevak. 6. Seurakunta voimistuu, Simo Lampela. Lapsille oma opetus.**Miestenpiiri** to 3.10. klo 18.30 Suuressa mukana – Nehemian kirja, Kullerontie 3 A 4 (Kuokkala), Reino Saarelma.**Lähetysyhdistys Kylvä****Japanin tunnelmia** ja makuja 22.9. klo 16 Neulaskoti, Raija Hämynen, Harri Romar, Jetto Laine. Japanilaisia munakkaita, lähetystyön hyväksi, hinta 6 e)
Sanan ja Lähetyskesken ilta 25.9. klo 18.30 Huhtasuon kirkko, Puhalainen, Tervonen.
Lähetyspiiri 30.9. klo 13 Neulaskoti, Hämynen
Lähetyspiiri 1.10. klo 10 Palokan kirkon takkatupa, Hämynen.
Viron lähetyspiiri 3.10. klo 17 Jyväskylä, NNKY:n tilat, Puistotori 4, Veikko Pasanen, Päiviö Turttainen
Perjantairukous 4.10. klo 19 Neulaskoti, Puhalainen**SLEY**Lutherin kirkko, Kansakoulukatu 5.
Messu su kello 12: 22.9. ja 29.9. Harju
Evankeliset opiskelijat 25.9. Pelastunko minä? Hannu Kippo
2.10. Ovatko lapset synnynnäisiä uskovia? Tapio Puolimatka.
Hamona-kuoro 23.9. klo 18.30. Tied. ilpo.vuorenoja@gmail.com 0405260909.
Hetan kodan jouluku. Bussimatka 21.–27.12. Hintaa 465 e. Ilm. 050 494 7295.**Ole kuulolla!**Seurakunnan radio-ohjelmat
Radio Keski-Suomesta 99,3 MHz
tiistaisin ja torstaisin noin klo 13.40

www.kotimaa24.fi

**Ilmoittautumiset leireille,
retkille, kerhoihin,
muuhun toimintaan:
www.jyvaskylanseurakunta.fi/
ilmoittaudu**

**Facebookissa
nähdään!**

Henki & elämä

Kansainvälinen päivä Vesalassa

Lähetystyö järjestää retkipäivän Vesalaan lauantaina 12.10. klo 10–16. Kirkon lähetystyön keskuksen uskontokasvatussihteeri Pekka Y. Hiltunen puhuu teemasta Valona maailmassa. Terveisiä maailmalta tuo Operaatio mobilisaation toiminnanjohtaja Juhani Ahola. Messu Riihikirkossa. Ruokamaksu 10 € sisältää lounaan ja päiväkahvit, kerätään paikan päällä. Bussi Keskus-seurakuntatalolta klo 9.30. Kyyti 5 €.

Kansainvälinen ilta Vesalassa

Päivällinen on tarjolla 12.10. klo 17. Terveisiä maailmalta, kulttuurien kohtaamista; mukana Jyväskylässä asuvia kristittyjä maahanmuuttajia. Mahdollisuus sauna ja uida. Ruokamaksu 5 € kerätään Vesalassa. Ilmoittautuminen molempiin tapahtumiin 3.10. mennessä www.jyvaskylanseurakunta.fi/ilmottaudu, tai sade.pirttimaki@evl.fi / 040 560 9904.

Alfa-kursseja

Alfa -kurssi elämän tarkoitusta etsiville, epäilijöille ja niille, jotka haluavat tutustua kristinuskon peruskysymyksiin yhdessä keskustellen.

Keskiviikkoisin 2.10.–4.12. klo 18.30–20.30 Kilkeillä, Kevät-tärentie 10, Mustalampi. Tied. ja ilm. tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net, 044 524 3904.

Torstaisin 26.9.–28.11. klo 18–20 Palokan kirkossa (ei syyslo-maviikolla 17.10.). Lisäksi KohtaamisPaikan Alfa-kurssin kanssa yhteinen Alfa-lauantai Vesalassa 9.11. Tied. ja ilm. 040 513

Palveleva puhelin

Keskusteluapua nimettömänä ja luottamuksellisesti.

Päivystys numerossa 01019 0071
su-to klo 18–01 ja
Pe-la klo 18–03.

Saapas etsii uusia päivystäjiä

Saapas toimii siellä missä nuoret ovat. Päivystäjäkoulutukseen pääsevät kaikki tehtävään sopivat täysikäiset, sekä henkilöt jotka täyttävät 18 vuotta viimeistään 1.3.2014. Koulutukseen osallistujat haastatellaan ennen koulutuksen alkamista.

Koulutusviikonloput:

Katu- ja festariryö:
8.–11.11.2013 Sarpatti
22.–24.11.2013 Mutanen
17.–19.12.2014 Koivuniemi (Ea-koulutus)

Nettisaapas:

22.–24.11.2013 Mutanen
1.–2.2.2014 Koivuniemi

Lisätietoja ja ilmoittautumiset

erityisnuorisotyönohjaaja
Petri Grönholm 040 509 8060

Henki & elämä

**Seuraava lehti ilmestyy 3.10.2013
Materiaali 24.9.2013 mennessä.**

4. vsk. ISSN 1798-1255

Kustantaja Kustannus- osakeyhtiö Kotimaa 0207 54 2000

Julkaisija Jyväskylän seurakunta

Painosmäärä 62 500 kpl

Jakelu Itella Oyj

Jakeluhuomautukset

Postin asiakaspalvelu 0200 71 000,

www.posti.fi/palaute

Päätoimittaja Marjo Rönnkvist 040 535 1064

Toimitus

Kaarina Heiskanen 050 380 0612

Heikki Impiö 050 303 3180

Petri Kananen 050 360 3459

Sirpa Koivisto 040 703 0350

Marja Leena Luukkonen 040 545 8740

Sähköposti

jksrk.tiedotus@evl.fi

etunimi.sukunimi@evl.fi

Faksi 014 636 785

Osoite Tellervonkatu 5, PL 103, 40101 JYVÄSKYLÄ

Ilmoitusmyynti

Jaana Mehtälä 020 754 2309, 040 509 4962

jaana.mehtala@kotimaa.fi

Ilmoitushinnat 1,60 e/pmm

Seurakunnan neuvonta 014 636 611

Jyväskylän seurakunnan tärkeimmät puhelinnumerot

Postiosoite:

PL 103 40101 Jyväskylä
Vahtimestarit 050 523 4131

Kattavat yhteystiedot verkkosivuilla:

www.jyvaskylanseurakunta.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
ellei toisin mainita

KIRKKOHERRANVIRASTO

Tellervonkatu 5
Kirkkoherranvirasto 050 363 2300
Hautauspalvelut 040 162 3982
Neuvonta 014 636 611
Päivystävä pappi 040 535 2328
Kirkkoherra Viitala Arto 0400 540 490

Aseman Pysäkki

Rantanen Jukka, diakoni 050 360 3484

Diakonia ja yhteiskunnallinen työ

Lekander Heini, työalasihteeri
050 521 5416
Vanhustyön kehittämishanke
eevi-riitta.kukkonen@evl.fi,
050 300 3590

Hallintopalvelu

Laitinen Markku, hallintojohtaja vs.
040 545 8750

Hautaus- ja puistopalvelu

Pekuri Antti, hautaus-toimen päällikkö
0500 426 420
Kivi Olavi, ylipuutarhuri 050 365 0960
Saarinen Virpi, toimistosihiteeri
040 535 2167

Henkilöstöpalvelu

Lajunen Anu, henkilöstöpäällikkö
050 340 9888

Kiinteistöpalvelu

Toivakka Veikko, kiinteistöpäällikkö
0400 635 001
Hiljansuo Kata, toimistosihiteeri
050 382 4424

Taloushallintopalvelu

Laitinen Markku, talouspäällikkö
040 545 8750

Yhteinen seurakuntapalvelu:

Helin Jukka, johtaja 050 518 5445

Lapsi- ja perhetyö

Leppänen Marja, työalasihteeri
p. 050 549 7013

Leirikeskusten varaukset

040 535 1657
Kirjavainen Pekka, leirikeskusten isäntä
050 521 5407

Lähetys ja kansainvälinen vastuu

Vähäylikkä Harri, seurakuntapastori
p. 0400 748 671
Klemettinen Ulla, työalasihteeri vs.
050 3409 889
Hytönen Mirja "Kutti",
maahanmuuttajatyö
050 549 7033

Nuorisotyö

Bom Pasi, vs. työalasihteeri ja partio
050 549 7011
Ketola Henrik, vammaisnuorisotyö
p. 050 549 7029
Anu Mäki-Latvala, vs. nuorisomusiikko
050 549 7048
Grönholm Petri, erityisnuorisotyönohjaaja
p. 040 509 8060
Maasola Jussi, erityisnuorisotyö
050 521 5401

Opiskelijatyö

Nieminen Kimmo, yliopiston oppilaitos-
pappi p. 050 594 8167
Riikka Saarno, ammattioipiston ja
ammattikorkeakoulun oppilaitospappi, vs.
050 521 5418

Perheasianeuvottelukeskus (PAK)

Vapaudenkatu 38 B, 2. krs
Aikavaraukset (014) 334 7800
Salo Sirpa, johtaja 040 182 5770

Rippikoulutyö

Liukkonen Johanna, seurakuntapastori
040 560 9934

Sairaalapastorit

Päivystävä sairaalapastori 040 514 1195
Lepoaho Heikki, johtava sairaalapastori
040 737 7963

Taulumäen kirkko

Lohikosentie 2, 0400 308 120
Palola Tuomas, seurakuntapastori
050 549 7022
Hassinen Jukka, kanttori 050 523 4136

Viestintä

Rönnkvist Marjo, viestintäpäällikkö
040 535 1064

ALUESEURAKUNNAT:

HUHTASUO
Huhtasuon kirkko, Nevakatu 6,
050 549 7041
Aluekappalainen, Tervonen Mauri
050 549 7031
Aluesihteeeri, Koho Ulla 050 340 0684
Diakonia, Vepsäläinen Elina, vs.
050 549 7005
Lapsityönohjaaja, Sirpa Helle vs.
050 340 0638
Halsilan seurakuntakeskus, Kärpänkuja 5,
050 549 7040
Diakonia, Halonen Juha 050 549 7024
Kappalainen, Väätäinen Osmo
050 521 5403

KELTINMÄKI

Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10,
050 549 7037
Aluekappalainen, Pitkänen Eivor
050 590 0265
Aluesihteeeri, Lehto Aira p. 050 340 9899
Diakonia

Erkamaa Ainoleena 050 549 7026

Häyrynen Leena 050 549 7008

Kallio Heidi vs. 050 549 7032

Lapsityönohjaaja, Yli-Suvanto Kirsti
050 340 0639

Kortepohjan seurakuntakeskus,
Isännäntie 4, 050 549 7038

KESKUSTA

Kaupunginkirkko 050 549 7043
Aluekappalainen, Wuolio Seppo
050 521 5415
Aluesihteeeri, Härköjärvi Esa, vs.
040 535 0492
Diakonia
Pietiläinen Lea 050 549 7027
Nuuohkarinen Katja, vs. 050 340 0665
Solismaa Sari 050 549 7006
Kiviranta Regina 050 549 7009
Lapsityönohjaaja Kontinen Johanna
050 340 9895
Lohikosken seurakuntakeskus, Katajatie 1,
050 549 7039
Kappalainen, Pirtala Tuija 050 521 5408
Diakonia, Pelkonen Auni 050 549 7001

KORPILAHTI

Korpilahden kirkko ja seurakuntatalo
Kirkonmäentie 1–3, 050 557 9008

Palvelupiste 050 557 9012

Hautausasiat, 040 162 3982

Aluekappalainen, Haapakangas Marjut
050 557 9001

Diakonia, Lepoaho Kirsi
050 557 9003

Lapsityönohjaaja vt. Noronen Leena
050 557 9013

Toimistosihiteeri, Malmirae Satu vs.
050 557 9012

KUOKKALA

Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4,
050 549 7045
Aluekappalainen, Mustonen Pekka
050 523 4141
Aluesihteeeri Saarikko Satu 050 408 8816
Diakonia
Heikkilä Päivi 050 549 7034
Ronkainen Marjo vs. 050 549 7007
Lapsityönohjaaja, Korhonen Tiina
050 340 9887

PALOKKA

Palokan kirkko, Rovastintie 8,
040 560 9911
Aluekappalainen, Hautalahti Seppo vs.
040 560 9906
Aluesihteeeri, Laakso Tuija 050 302 8300
Diakonia
Halinen Susanna 040 560 9910
Itkonen Päivi/Nokka Leena
040 709 0142
Lapsityönohjaaja, Kivelä Marja-Terttu
040 560 9908

SÄYNÄTSALO

Säynätsalon kirkko, Saarnatie 1,
050 340 9896
Säynätsalon pappila, Pappilantie 6
Hautaus- ja virastopalvelut
040 535 0047
Aluekappalainen, Romar Harri
0500 545 611
Aluesihteeeri, Takkinen Terhi
040 535 0047
Diakonia, Kiviranta Paula 050 598 0951
Lapsityönohjaaja Kirsti Yli-Suvanto
050 340 0639
Neulaskoti: Pihkatie 4, Keljonkangas
050 549 7046
Seurakuntapastori, Kärkkäinen Päivi
050 400 0014
Diakonia, Fuchs Elina 050 549 7015

TIKKAKOSKI

Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18
040 560 9917
Aluekappalainen, Vallipuro Risto
040 545 8720
Aluesihteeeri, Laakso Tuija 050 302 8300
Diakonia, Jaakonaho Marja-Liisa
040 560 9916
Lapsityönohjaaja, Simpanen Eija
040 560 9914

VAAJAKOSKI

Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11,
040 560 9928
Aluekappalainen, Huttunen Hannu
050 521 5405
hannu.s.huttunen@evl.fi
Aluesihteeeri, Syrjälä Leena 050 551 0440
Diakonia, Liimatainen Marja-Leena
040 560 9926
Lapsityönohjaaja, Lyytinen Leena vs.
040 574 1706
leena.m.lyytinen@evl.fi
Jyskän seurakuntakoti,
Asmalamentie 4, 040 560 9928
Kappalainen, Kauppinen Arto
040 560 9920
Diakonia, Reingoldt Tero 040 560 9927

Saara Kemiläinen aloitti tänä syksynä puheviestinnän opinnot Jyväskylän yliopistossa. Opiskelupaikan varmistumisen jälkeen ohjelmassa oli kiireinen vuokra-asunnon etsintä. Aika on kulunut nyt opiskelellessa ja kuntoillessa - myös opiskelijoiden iltarientoja on ollut tarjolla.

Joka kolmas opiskelija tai koululainen

PETRI KANANEN teksti

Jyväskylä on opiskelijoiden kaupunki. Kaupungin 132 000 asukkaasta noin joka kolmas on opiskelija tai koululainen. Ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa on kaikkiaan 30 000 opiskelijaa, joista 15 000 on kirjoilla Jyväskylän yliopistossa. Jyväskylän aikuisopisto on 10 000 oppijan kehto.

Saara pääsi opiskelemaan unelmiensa alaa Jyväskylään

Jyväskylän yliopistossa puheviestinnän opinnot aloittaneella Saara Kemiläisellä on takanaan harppaus uuteen kaupunkiin. Opintojen lisäksi opiskelijoille on tarjolla runsaasti vapaa-ajan rientoja.

PETRI KANANEN teksti
HEIKKI IMPIÖ kuva

Riemua, muuttohässäkkää ja tutustumista uusiin opiskelukaverihin. Tätä kaikkea on mahtunut Saara Kemiläisen lähiaikojen ohjelmaan.

Kemiläinen haki Jyväskylän yliopistoon lukemaan puheviestintää, mutta jäi harmikseen varasijalle. Poru muuttui kuitenkin iloksi, kun hänet kutsuttiin sittenkin opiskelemaan. Nyt Kemiläisellä on takana pari viikkoa opiskelua.

- Olen onnellinen opiskelija. Hyvin on tähän mennessä mennyt,

Kemiläinen iloitsee.

Kemiläinen muutti Jyväskylään Kuopiosta. Asunnon löytämiseen jäi vain vähän aikaa, mutta oikea kämppä löytyi lehti-ilmoituksella.

- Löysin tosi hyvän yksión. Kyllä niitä löytyy, kun osaa etsiä oikeista paikoista. Kouluun menee pyörällä kolme minuuttia ja keskustaan viisi. Asun tosi hyvällä paikalla.

Kuopio ja Jyväskylä ovat Kemiläisen mielestä hyviä yliopistokaupunkeja. Kuopiossa hän ehti tottua, että yliopiston toiminta oli keskittynyt tiiviisti Savilahden alueelle. Jyväskylässä ympäri kau-

punkia hajautettu yliopisto laittaa opiskelijat liikkeelle. Varttitunnin siirtymä nostaa hien pintaan.

- Siinä saattaa myöhästyä. Jyväskylä on opiskelijakaupunki, ja tämän on myös Kemiläinen huomannut. Hän on kiinnittänyt huomiota, että ihmiset liikkuvat täällä paljon polkupyörällä. Myös polkupyörätelineitä on kaikkialla. Kuopiossa Kemiläinen ehti lukea Itä-Suomen yliopistossa vuoden ympäristötieteitä. Kemiläinen saa liitettyä ympäristöopinnot nykyiseen tutkintoonsa.

- Tulevaisuudessa on hyötyä, että ymmärtää ympäristöasioita.

Puheviestintä on Kemiläisen unelmien ala. Toimittajan työt sanomalehdessä, televisiossa tai radiossa kinnostavat.

- Jos saisin valita ihan mitä vain, niin haluaisin työskennellä isossa mediatalossa.

Kemiläinen kehuu puheviestinnän opiskelijoiden välille lyhyessä ajassa syntyneitä ryhmähenkeä.

Opiskelijat ovat tutustuneet toisiinsa opinnoissa ja myös opiskelijatapahtumissa.

- Joka illalle järjestetään uusille opiskelijoille niin paljon ohjelmaa, ettei kukaan jää yksin.

Liikunta on lähellä Kemiläisen sydäntä. Koira muistaa liikuttaa emäntäänsä, ja tämän lisäksi tärkeissä ovat yliopiston järjestämät ryhmäliikunnat.

- Myös kuntosalikortin ajattelin hommata.

Opintojen, iltarientojen ja kuntoilun lisäksi Kemiläisellä riittää energiaa työskentelyyn viikonlopuihin.

- Työ rajoittaa kotiin menemistä. Kemiläinen ei ole potanut vielä kauheaa koti-ikävä. Hän aikoo käydä kotona Kuopion kavereitaan ja vanhempiaan tervehtimässä noin kerran kuukaudessa.

Elämästä

Uutta potkua naapuriapuun

MARJA LEENA LUUKKONEN teksti ja kuva

Olen Paula Määttä, 69, professori emerita Korpilahden Tikkalasta. Vapaaehtoistoimijana annan ammatti- ja verkosto-osaamistani käyttöön Sitran kokeiluhankkeessa, jossa meille sivukylien asukkaille tarjotaan monipuolista apua koteihin ja kylien kokoontumispaikkoihin. Toimin koordinaattorina hankkeessa, josta vastaa Pohjoisen Korpilahden Yhteistyöyhdistys (POKO).

Korpilahti on muutakin kuin kauris Päijänteen rannassa sijaitseva kirkonkylä. Viritimme LähiApu-

kokeilun kartoittaaksemme kylien ihmisten avun tarpeet ja täydentääksemme olemassa olevia, riittämättömiä palveluja. Nykyinen palvelumalli ei tavoita meitä sivukylien ihmisiä. Meiltä puuttuu muun muassa julkinen liikenne eikä kaupungin Kyyti-Veikko täällä kierrä.

Kokeilun aikana apua tarjoavat kaksi palkattua työntekijää, joiden kulut Sitra maksaa. Annamme uutta potkua naapuriapuun sääntämällä sitä nykypäivän tarpeisiin. Organisoimme kimpakkyytejä koostamalla kalenterin ihmisten liikumisesta omilla autoilla.

Itsenäisen Korpilahden aikana

käynnistynyt kylien seurakuntapiirien toiminta on tarjonnut hyvät raamit kokeilulle. Seurakunnan pienpiirien pohjalta on syntynyt monenlaista ikäihmisten vertais-toimintaa, ja nyt etsimme ja tarjoamme yksilöllisiä LähiApu-palveluja siivouksesta ruoanlaittoon ja asiointiapuun. Uutuutena tarjolla on lähihoitajan hoitotyötä ja palveluohjausta.

NaapuriApu tarjoaa auttavan käntensä etenkin vanhuksille, jotka erilaisten rajoitteiden takia eivät pääse ryhmätapaamiisiin. Me autoilla liikkuvat eläkeläiset haemme heidät vertaisryhmiin ja otamme

mukaan kaupungin keskustaan, kun ajamme sinne harrastamaan.

Tarjoamme tilapäisapua lastenhoitoon, yksinäiselle kaveria ulkoiluun tai tapahtumiin, hyödykkeiden vaihtoa. Kokoamme kyliltä löytyvän avun yksiin kansiin ja kokeilusta kerrotaan sen edetessä myös kylätapahtumissa, POKOn kotisivuilla, (www.pokokorpilahti.fi/LähiApu) ja *Korpilahti-lehdessä*. Kokeilu dokumentoidaan ja siitä luodaan malli valtakunnalliseen käyttöön.

Sivukylien palvelujen uusimuotoiselle kehittämiselle on nyt polttava tarve, ja siksi toivon, että kokeilu tuottaa hyvää hedelmää.

Paula Määttä

Sivukylien puolestapuhuja. Määttä etsii uutta potkua naapuriapuun järjestelmällisellä kylien ihmisten tarpeiden kartoituksella.